

ETI UTRIP

- Zasavje in ETI ponovno dokazala svojo inovativno moč
- Kako smo se v letu 2024 odrezali v očeh kupcev
- Razstavljali smo na sejmu Intersolar
- Kako smo obeležili ETI-jevih 75 let

Drage sodelavke in sodelavci,

V tej številki Utripa ponovno pokrivamo različne teme. Ogledate si lahko utrinke iz praznovanja 75-letnice, ki je bilo praznik vseh nas – ekipe, ki s svojim znanjem, srčnostjo in predanostjo ustvarja zgodbo ETI-ja vsak dan znova. Seveda pa pozornost namenjamo tudi pogledom naprej: razvoju umetne inteligence v skupini, inovacijam, ki utrjujejo naš položaj, in uvajanju sodobnih rešitev – od avtomatizacije proizvodnje do naprednih digitalnih orodij. Z vsako idejo in izboljšavo, pa naj bo ta iz pisarne ali proizvodne hale, sooblikujemo prihodnost podjetja, v katerem želimo delati z veseljem, strokovnostjo in zaupanjem. Vabimo vas, da si preberete zgodbe iz domačega in mednarodnega okolja, si ogledate utrinke s sejma, se seznanite z našimi aktivnostmi na področju trajnostnega razvoja – pa tudi o naših pohodniških izletih in popotovanjih naših sodelavcev.

Upamo, da boste v branju uživali – morda kar v senci borovcev med zasluženim kolektivnim dopustom.

V imenu uredništva, Sabina Pešec

Kazalo

AI v skupini ETI	3
Zasavje in ETI ponovno dokazala svojo inovativno moč: podeljena priznanja najboljšim inovatorjem za leto 2025	6
Pogled v ogledalo: kako smo se pri naših kupcih odrezali v letu 2024.....	8
Circutor S.A.U.: energetska učinkovitost prihodnosti, ustvarjena v Barceloni.....	11
Sejem The Smarter E Europe – Intersolar 2025.....	12
Nova avtomatska montažna linija NV00C AL.....	13
ETI praznoval 75 let – praznik sodelavcev, uspehov in skupne prihodnosti	14
Leto 2025 je za ETI posebno.....	17
Intervju z Barbaro Aristovnik.....	19
Ogljični odtis izdelka (CFP).....	20
Baker, srebro, cink in aluminij: kovine preteklosti in prihodnosti.....	21
Triki za uporabo aplikacij – OAS, IDP in osnovno krmarjenje po vsebinah.....	24
Novosti v Microsoft 365 Copilot in Insights.....	25
Predstavitev poslovnega partnerja: KEEL TRANSPORT d.o.o.....	26
Predstavitev poslovnega partnerja: TRAUSNIG.....	28
Gorenjska regija, Jesenice	29
Kraji povezani s Slovenci Popotniške zanimivosti in ideje	30
ETI-jevi pohodniki	31
20. Tek in pohod po zagorski dolini 2025.....	32
Maridi Šuštar.....	34
Srečanje upokojencev	34
Od aprila 2025 do konca julija 2025 so se upokojili	36
Srečolov.....	37
In memoriam	38
Nagradna križanka.....	39

Časopis Utrip izdaja ETI, d.o.o. Izlake

Časopis izhaja četrtletno

Uredniški odbor: Andraž Pušnik, Jani Braune, Polona Škrinjar, Jernej Kovačič, Rosita Razpotnik, Tone Starc

Urednica: Sabina Pešec

Oblikovanje in tisk: grafex

Iztok Vozelj

AI v skupini ETI

Pred štirimi meseci smo vam predstavili prve projekte s področja umetne inteligence (UI) v naši skupini. Takrat so bile to še ideje v razvoju, danes pa že spremljamo, kako so nekateri od teh projektov postopno zaživel v praksi in zdaj že vnašajo nove pristope v naše delo. Tako smo v zadnjih mesecih začeli preizkušati konkretne primere uporabe – od avtomatizacije vsakdanjih opravil do analize podatkov in boljše podpore strankam. V nekaterih oddelkih se je sicer fokus projekta UI nekoliko spremenil, v drugih pa že postopoma prevzema rutinske naloge in tako sodelavcem pušča več časa za naloge, ki zahtevajo človeško presojo, domensko znanje in izkušnje.

Seveda je to šele začetek. Vsak uspešen primer uporabe nam odpira nova vprašanja in nove priložnosti ter hkrati potrjuje, da je bila odločitev za vstop v svet umetne inteligence prava. V nadaljevanju preberite, kako konkretno poteka delo pri projektih, kaj smo se pri tem naučili in kako lahko UI tudi vam pomaga pri vsakdanjem delu.

Pri prvem projektu, pri katerem uporabljamo UI za napovedovanje prodajnih trendov, smo prešli v novo fazo – vključevanje dodatnih kategorij izdelkov v skupni analitični pregled. Najprej smo se osredotočili na kategorijo EFI, pri kateri smo model preizkusili na podlagi zgodovinskih podatkov. Pri tem smo hitro naleteli na izziv – enkratni dogodki,

kot je prodaja večjih količin v okviru razpisov (t. i. tenderska prodaja), lahko pomembno vplivajo na točnost napovedi. Takšni dogodki, čeprav redki, izkrivljajo sliko, zato smo jih pri nadaljnji obravnavi izločili. Rezultat pa je izboljššan model, ki bolje odraža realne prodajne trende. Ravno tukaj se je pokazalo, kako pomembno je zavedanje, da je umetna inteli-

genca predvsem orodje v podporo odločanju, ne pa nadomestilo za strokovno presojo. Prav pri enkratnih, neponovljivih dogodkih, ki jih je vnaprej skoraj nemogoče napovedati, pride do izraza pomen domenskega znanja naših zaposlenih. S svojimi izkušnjami lahko ustrezno dopolnijo ali prilagodijo napovedi ter tako zagotovijo celovitejšo in zanesljivejšo sliko prihodnjega povpraševanja. Natančnejša napoved pa se ne odraža le na poročilu. Njeni učinki segajo globoko v operativno delovanje podjetja. Ko je napoved ustrezno korigirana, to neposredno vpliva na boljše načrtovanje nabave materialov, optimalnejšo vrednost zalog in tudi bolj uravnoteženo proizvodnjo. Namesto da bi imeli prekomerne zaloge surovin ali gotovih izdelkov, lahko s ustreznimi informacijami pravočasno prilagodimo količine, kar pomeni manj vezanega kapitala in seveda nižje skladiščne stroške.

Pri drugem projektu, pri katerem UI uporabljamo za izboljšanje kibernetske varnosti, smo trenutno v fazi testiranja t. i. rešitve NDR, to je

kratica za Network Detection and Response oziroma sistem za zaznavanje groženj v omrežju in odzivanje nanje. Zamisel za tovrstno rešitev izvira iz dejstva, da napadalci vse bolj uporabljajo napredno umetno inteligenco za izvajanje kibernet-skih napadov na informacijska (IT) in operativna (OT) omrežja podjetij. NDR pa predstavlja odgovor na to grožnjo. Gre za orodje, ki z uporabo modelov UI neprestano spremlja dogajanje v omrežju. Kako pa deluje? Sistem analizira promet znotraj omrežja in si zapomni, kaj je za določen sistem običajno vedenje. Če pride do kakršnega koli odstopanja, npr. če neka naprava začne pošiljati podatke na sumljiv naslov ali če pride do nenavadnega dostopa do občutljivih podatkov, NDR to zazna v realnem času. Takšna vedenjska analiza omogoča hitro zaznavanje potencialnih napadov, še preden povzročijo škodo.

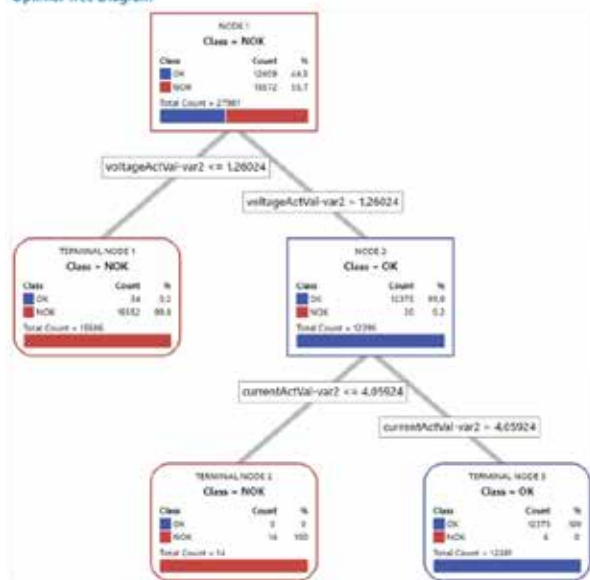
Z drugimi besedami, tako kot nepridipravi uporabljajo umetno inteligenco za napade, mi umetno inteligenco uporabljamo za obrambo z namenom vzpostavitve stalnega in

pametnega nadzora nad našim digitalnim okoljem.

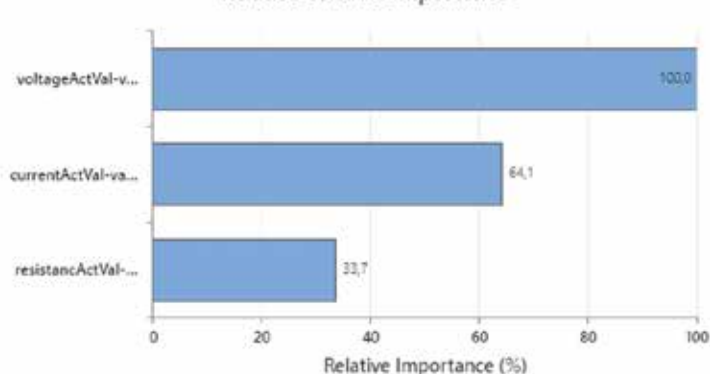
Pri projektu prediktivnega vzdrževanja varilnih elektrod pa umetno inteligenco uporabljamo za zaznavanje anomalij in s tem za preprečevanje morebitnih okvar ali izpadov na liniji NV00AI. Gre za to, da sistem s pomočjo senzorjev in zgodovinskih podatkov spremlja delovanje varilnih elektrod, kako dolgo so v uporabi in kakšna je njihova temperatura, električni tok, napetost ter druge pomembne parametre. Na podlagi teh informacij model UI prepozna, kaj je »normalno« delovanje in hitro zazna odstopanja, ki lahko nakazujejo na obrabo, poškodbe ali nepravilnosti v delovanju elektrode.

Trenutno smo v fazi skupne izdelave modela napovedovanja v sodelovanju s podjetjem Medius. Pri tem se osredotočamo predvsem na kontekstualizacijo obstoječih podatkov. To pomeni, da poskušamo vsakemu podatkovnemu sklopu dati pomen glede na specifične pogoje in uporabo v proizvodnji. Poleg tega dopolnjujemo podatkovno osnovo s parametri, ki doslej morda niso bili sistematično zabeleženi, a imajo ključno vlogo pri analizi, npr. informacija o posameznem varilnem gnezdu, pri čemer se uporabi določena elektroda. Namesto da bi čakali na okvaro in šele nato ukrepali, nam pri tem pristopu UI omogoča pravočasno, prediktivno ukrepanje. Torej že takrat, ko se pojavijo prvi znaki morebitnih težav. Tako bistveno zmanjšamo tveganje za izpade, izboljšamo učinkovitost vzdrževanja in podaljšamo življenjsko dobo opreme. V praksi to pomeni, da UI postaja nekakšen »digitalni čuvaj«,

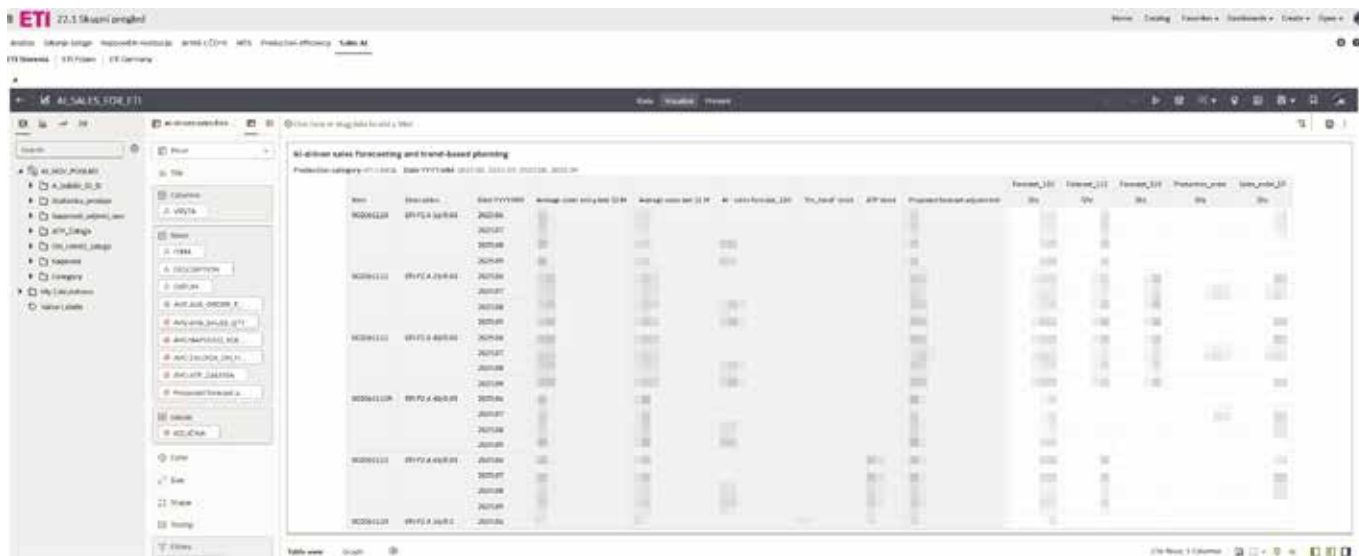
Optimal Tree Diagram

Relative Variable Importance

Variable importance measures model improvement when splits are made on a predictor. Relative importance is defined as % improvement with respect to the top predictor.

ki stalno spremlja stanje opreme, opozarja na znake težav in s tem pomaga vzdrževalnim ekipam, da so korak pred morebitnimi okvarami.

Pri uporabi UI za potrebe izdelave zapisnikov se osredotočamo na iskanje rešitev, ki bi čim bolj poenostavile in avtomatizirale pripravo povzetkov sestankov. Testirali smo več različnih orodij, ki temeljijo na tehnologiji OpenAI in ChatGPT za generiranje povzetkov. Vsako orodje smo preizkušali v realnih primerih, tako na internih sestankih kot pri projektnih usklajevanjih. Pozornost smo namenili predvsem kakovosti prepoznavne govora, zanesljivosti pri razumevanju tehničnih izrazov in uporabnosti končnega zapisnika, ki mora biti jase, strukturiran in pripravljen za deljenje z udeleženci. Trenutno smo v fazi izbire najprimernejšega pristopa za našo uporabo. Pri tem preučujemo, ali bi bilo bolj smiselno uporabiti obstoječe komercialne rešitve (MS Copilot) ali katero izmed odprtih rešitev (brezplačna rešitev). Bistvo pa je, da bomo zapisnike v prihodnosti ustvarjali hitreje, z manj ročnega dela, hkrati pa ohranili vse bistvene informacije – od ključnih sklepov do odprtih vprašanj in dogovorjenih nalog.

Nekoliko se je pomaknil fokus projekta pri marketingu, in sicer na uporabo UI za potrebe ustvarjanja spletnih vsebin. UI pri tem uporabljamo kot podporo pri ustvarjanju kakovostnih, relevantnih in ciljno usmerjenih besedil. UI nam pomaga pri pripravi osnutkov za objave na blogu, produktne opise, objave

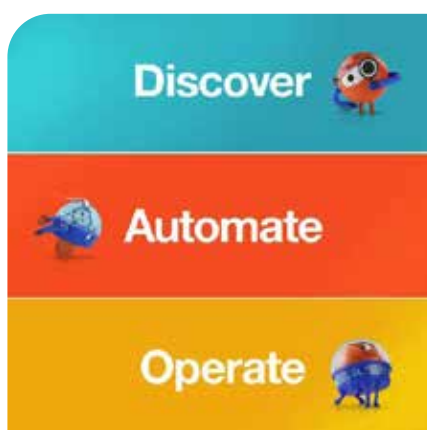
za družbena omrežja in druge vrste digitalnih vsebin, pri katerih sta pomembni hitrost in doslednost sporočil. Pri tem uporabljamo različna orodja – od ChatGPT do drugih modelov LLM. Pomen uporabe UI pri spletnih vsebinah ni zamenjava človeške ustvarjalnosti, temveč učinkovita podpora, da z njeno pomočjo hitreje oblikujemo zamisli, ohranimo ritem objav in se bolj osredotočimo na strateške vidike komunikacije. Pri tem vedno poskrbimo za končni pregled, slogovno prilagoditev in skladnost z identiteto blagovne znamke ETI.

Uporaba UI v nabavnem procesu se je razdelila na dva dela, in sicer na uporabo UI za napovedovanje cene barvnih kovin in na pomoč pri določanju lastne cene posameznih komponent na osnovi posameznih tehničnih shem. Pri prvem primeru se UI uporablja za napovedovanje gibanja cen ključnih barvnih kovin, kot so baker, aluminij, cink in srebro. Na podlagi zgodovinskih podatkov, tržnih indeksov, geopolitičnih de-

javnikov in makroekonomskih kazalnikov model analizira trende in predlaga verjetne scenarije gibanja cen v prihodnosti. To pomaga nabavnim oddelkom pri sprejemanju bolj informiranih odločitev ter pri določanju optimalnega časa za zakup surovin in zmanjševanju tveganja, povezanega s nihanjem cen.

Pri drugem primeru pa se UI uporablja za potrebe uvedbe pametnega sistema, ki samodejno izračuna lastno ceno izdelka oziroma komponente na podlagi tehnične sheme ter posameznih vhodnih komponent, materialov, delovnih ur in energentov. Agent uporablja kombinacijo pravilno strukturiranih vhodnih podatkov, zgodovinskih cen in vnaprej določenih proizvodnih parametrov (npr. taktov stroja), da zagotovi natančne, dinamične izračune. Namen projekta je poenostaviti in pospešiti kalkulacijski proces ter omogočiti hitrejši odzive na tržne spremembe, zlasti pri izdelkih z veliko variabilnostjo pri vhodnih surovinah.

Poleg omenjenih projektov UI pa načrtujemo tudi pilotno uvedbo tehnologije RPA (Robotic Process Automation ali robotska avtomatizacija procesov) na področju reklamacij. Gre za avtomatizacijo ponavljajočih se administrativnih nalog, s čimer želimo razbremeniti zaposlene in pospešiti obdelavo zahtevkov. Pilotni projekt nam bo omogočil, da preverimo dejanske koristi uvedbe tehnologije RPA v praksi in ocenimo možnosti za širšo uporabo tudi na drugih področjih.

Aleš Pograjc

Zasavje in ETI ponovno dokazala svojo inovativno moč: podeljena priznanja najboljšim inovatorjem za leto 2025

Na 29. svečani podelitvi priznanj inovatorjem Zasavja je bilo podeljenih kar šest zlatih, šest srebrnih in pet bronastih priznanj ter eno priznanje za prebojen izum, ki se uvršča na nacionalno raven, s čimer Zasavje še naprej ostaja prostor visokih tehnoloških dosežkov, ustvarjalnosti ter sodelovanja med podjetji, izobraževalnimi ustanovami in raziskovalnimi institucijami.

V Delavskem domu Trbovlje je 28. maja 2025 potekala že 29. svečana podelitev priznanj inovatorjem Zasavja, ki se je je udeležilo številno občinstvo. Zbrane so pozdravili podžupanja Občine Trbovlje Vesna Jesih, direktorica Zasavske gospodarske zbornice Tjaša Polc ter v. d. direktorja Javne agencije za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije Tjaša Dobnik. Za prijetne glasbene odmore je poskrbela Glasbena šola Trbovlje.

Prireditev je bila prežeta z mladostnim utripom, saj so se inovatorjem in udeležencem pridružili tudi dijaki Srednje tehniške in poklicne šole Trbovlje, ki so aprila letos na državnem tekmovanju CanSat osvojili odlično 3. mesto. Dogodek je obiskovalcem omogočil tudi ogled razstave, na kateri so se predstavili izjemno inovativni učenci in dijaki trboveljskih osnovnih in srednjih šol – med njimi učenci OŠ Trbovlje (Black Demons in White Angels), učenci OŠ Tončke Čec s turističnim produktom PEŠ BEG TRBOULE, štiri dijaška podjetja Gimnazije in

ekonomske srednje šole Trbovlje (Talia, Eleferi, Gentle Touch in Terra) ter štiri inovativne ideje dijakov Srednje tehniške in poklicne šole Trbovlje.

Šest zlatih priznanj, od katerih se štiri uvrščajo na nacionalno raven, so letos prejeli:

- Steklarna Hrastnik d.o.o. in Kemijski inštitut za inovacijo z naslovom Hibridna regenerativna steklarska peč, ki prinaša prebojne tehnološke rešitve za energijsko učinkovitost.
- Gimnazija in ekonomska srednja šola Trbovlje za projekt Dijaško podjetje GESS Trbovlje gradi vključujočo družbo, ki prispeva k socialni koheziji.
- ETI Elektroelement d.o.o. in Titus Technologies d.o.o. za visokotehnološko napravo za varjenje in sestavo magnetnih sklopov, s katero krepijo razvoj naprednih industrijskih rešitev.
- TEVEL d.o.o. za programirljivi krmilnik INSNOR – M12 v protieksplzijski zaščiti, ki pomeni pomemben korak

- pri varnostnih sistemih.
- Srednja tehniška in poklicna šola Trbovlje, Gimnazija Ledina ter Kemijski inštitut za igro MR-Pingvini vs. Pasozavri, ki skozi mešano resničnost osvešča o nevarnosti psihoaktivnih snovi.
- ETI Elektroelement d.o.o. za inovacijo EVC-Home 11, uporabnikom prijazna domača polnilna postaja za električna vozila, ki podpira trajnostno mobilnost.

Poleg zlatih priznanj je bilo podeljenih še šest srebrnih in pet bronastih priznanj, kar dodatno pričra o visokem strokovnem znanju in inovacijskem potencialu zasavskih inovatorjev na različnih področjih.

Posebno priznanje za prebojni izum, ki se prav tako uvršča na nacionalno raven, je prejel konzorcij podjetij SINET d.o.o., CEROT d.o.o. in Konica Minolta Slovenija d.o.o. za razvoj sistema za zgodnje zaznavanje požarov z uporabo termalne videoanalitike.

ETI-jevi inovatorji so tudi letos posegli po najvišjih priznanjih.

Osvojili so dve zlati in dve srebrni priznanji.

Prejemniki **zlatih** priznanj: INOVATORJI: **Andraž Pušnik, Sandi Klinc, Jakob Jesenšek, Lucjan Strehar (ETI Elektroelement d.o.o.);**

Nino Podnar, Tomaž Mahne, Denis Škvorc, Radenko Kocjančič (Titus Technologies d.o.o.)

INOVACIJA: visokotehnološka naprava za varjenje in sestavo magnetnih sklopov

INOVATORJI: **Aleš Pograjc, Aleksander Čilenšek, Tadej Drnovšek, Sabina Pešec (ETI Elektroelement d.o.o.); Andrej Valand (Mikrova d.o.o.)**

INOVACIJA: EVC-Home 11, uporabnikom prijazna domača polnilna postaja za električna vozila

Priznanja za najboljše inovacije na nacionalni ravni bodo podeljena na Dnevu inovativnosti 16. septembra 2025, kjer bodo zasavski inovatorji ponovno dokazovali, da sodijo med najbolj napredne in ustvarjalne sile slovenskega gospodarstva.

Prejemniki **srebrnih** priznanj: INOVATORJI: **Lucjan Strehar, Aljaž Smrkolj**

INOVACIJA: aplikacija za elektromagnetne simulacije z uporabo strojnega učenja

Prejemniki **srebrnih** priznanj: INOVATORJI: **Brane Lebar, Simon Kovač, Urban Kos**

INOVACIJA: varovalka za zaščito enosmernih polnilnic DC za električna vozila

Vsem inovatorjem in inovatorjem iskrene čestitke za izjemne dosežke ter prispevek k razvoju podjetja in regije.

Mag. Sabina Pešec

Pogled v ogledalo: kako smo se pri naših kupcih odrezali v letu 2024

Vsak odnos – tudi tisti med podjetjem in njegovimi kupci – občasno potrebuje iskreno oceno stanja. V ETI-ju zato že vrsto let vsako pomlad pogledamo svojim partnerjem v oči z anketo o zadovoljstvu kupcev. Njihovi odgovori so naše ogledalo: pokažejo nam, kje blestimo, kje zaostajamo in kam moramo usmeriti energijo, če želimo, da ta odnos ostane trden.

Tako smo tudi letos v februarju in marcu izvedli raziskavo glede zadovoljstva, ki je tokrat obsegala 609 izpolnjenih anket, poslanih iz vseh koncev sveta. In kaj nam je to ogledalo pokazalo letos? Da smo si z dobrim delom izborili zaupanje.

Izdelki: ocene so višje kot lani, predvsem na področjih tehničnih informacij in podpore projektantom (CAD, 3D-modeli itn.). Tudi tukaj smo povečali prednost pred konkurenco.

Prodajni proces: kljub napredku smo bili na tem področju v primerjavi s konkurenco ocenjeni nekoliko slabše, zlasti pri razpoložljivosti izdelkov in plačilnih pogojih. Vendar pa velja poudariti, da je ravno tukaj naša ocena v primerjavi z lanskim letom najbolj zrasla.

Na vseh področjih smo ocenjeni bolje kot konkurenca.

Ocene po področjih: kje smo bili najboljši?

Rezultati ankete so razdeljeni v pet sklopov:

Prodajno osebje: že tradicionalno najbolje ocenjen segment. Kupci večkrat poimensko pohvalijo naše predstavnike, kar potrjuje pomen osebnega stika in strokovne podpore.

Poprodajne storitve: visoka rast ocen, še posebej na področjih odzivnega časa in tehnične podpore. Konkurenca je tukaj doživela rahel padec, kar dodatno utrjuje našo prednost.

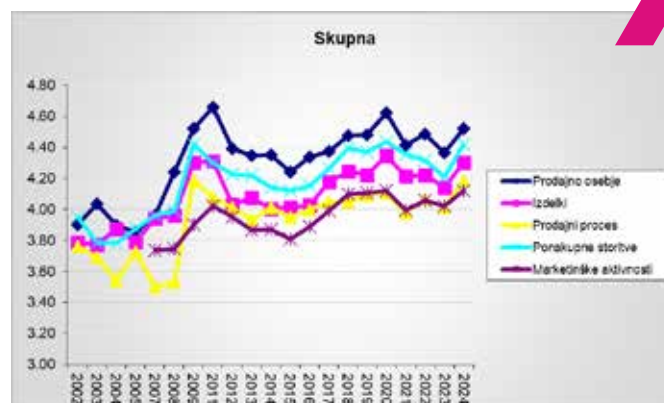

Marketingne aktivnosti: izboljšave so bile zabeležene na vseh področjih – od uporabnosti spletnih strani in prisotnosti na družbenih omrežjih do kakovosti prodajnih katalogov. ETI-jev blog in produktne vsebine so bili še posebej pohvaljeni. Edina izjema so trgi zunaj Evrope, kjer kupci potrebujejo več promocijskih materialov.

ETI-jeve ocene navzgor, pri konkurenci na enaki ravni

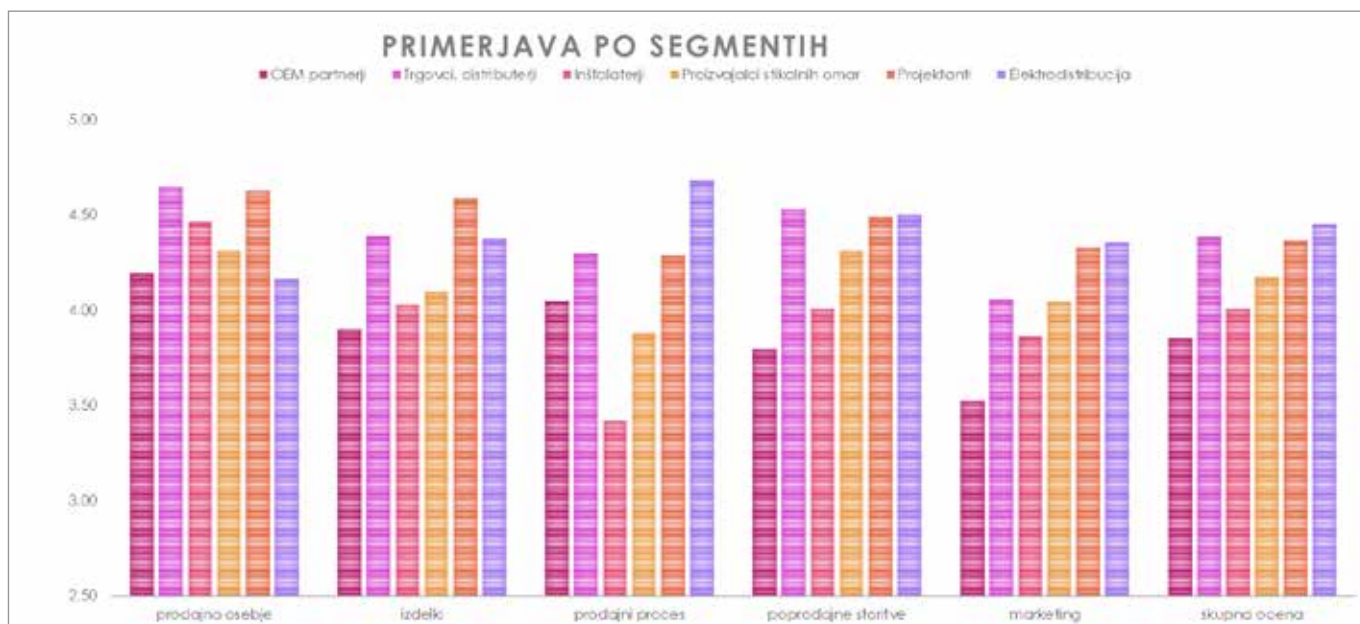
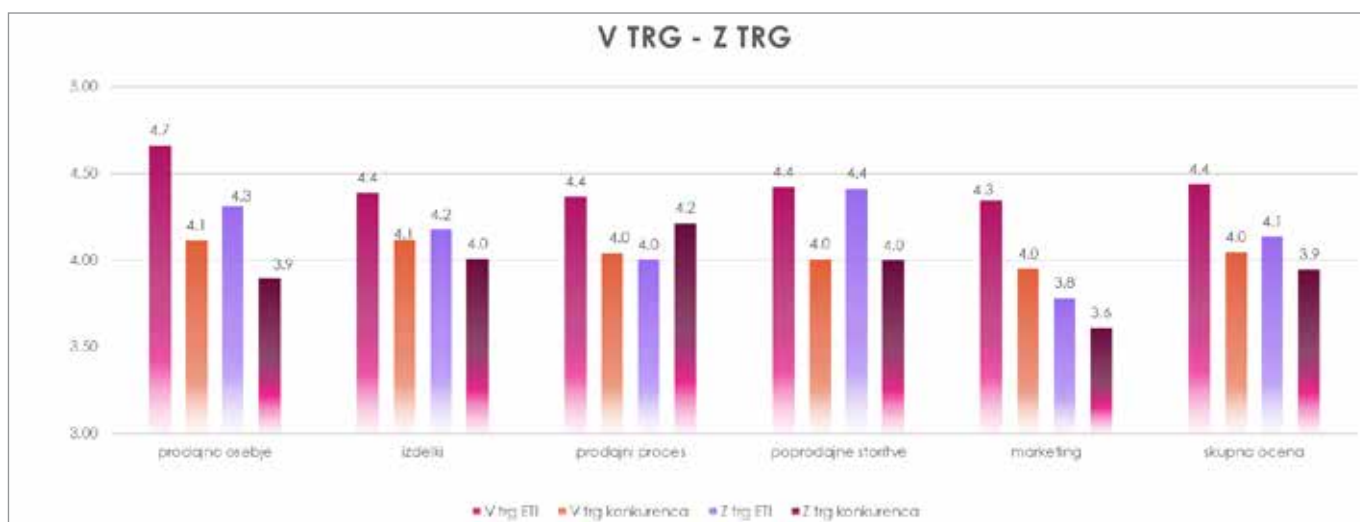
V letu 2024 smo izboljšali prav vse skupne ocene v primerjavi z letom 2023, medtem ko so konkurenčne ocene ostale skoraj nespremenjene – kar pomeni, da se razlika med ETI-jem in povprečjem panoge povečuje.

Po treh letih nihanj se tako znova približujemo najboljšim rezultatom iz leta 2020.

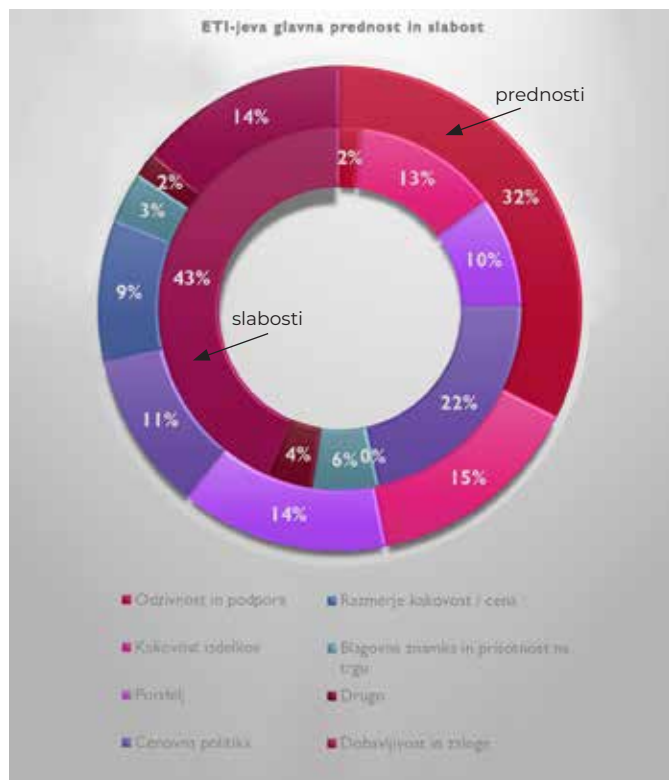
Kaj pravijo različni trgi?

Razlike med vzhodnimi in zahodnimi trgi so tradicionalno prisotne, a se iz leta v leto zmanjšujejo. Zanimivo je, da je bil ETI letos ocenjen bolj kot konkurenca tako na vzhodu kot na zahodu, kar predstavlja pomemben mejnik. Edino področje, na katerem to ni bilo povsem konsistentno, je bil prodajni proces, kjer ima konkurenca na določenih trgih še vedno prednost – predvsem zaradi boljših dobavnih rokov.

Gledano po segmentih smo najboljše ocene prejeli od trgovcev in distributerjev, medtem ko so partnerji OEM izrazili več pričakovanj – še posebej na področjih marketinga in razpoložljivosti izdelkov. To odpira prostor za dodatne prilagoditve po segmentih v prihodnosti.

Kje smo močni – in kaj kupci še vedno pogrešajo?

Naš uspeh je mogoče povzeti v treh ključnih točkah, ki jih anketiranci vedno znova omenjajo:

- Strokovno in odzivno osebje – ključni element, ki ga več kupcev izrecno povezuje z ETI-jem. Ne samo kot institucijo, temveč z imeni in obrazi, ki jih poznajo in cenijo.
- Zanesljiva kakovost izdelkov – širok in ustrezno strukturiran portfelj, ki pokrije vse potrebe, od vsakdanjih do specifičnih.
- Razumno razmerje med ceno in kakovostjo – kar petina vseh vprašanih ga vidi kot ključno konkurenčno prednost.

In na drugi strani?

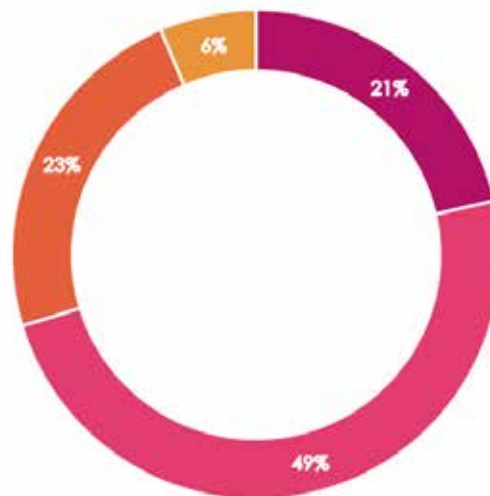
- Dobavni roki in razpoložljivost – že več let zapored osrednji trn v peti. Kar 48 % vprašanih je izpostavilo željo po izboljšavah na področjih zalog in hitrosti dostave.
- Splošna cenovna politika – 18 % kupcev želi večjo cenovno prožnost.

Gre za jasen signal: v letu 2025 bodo kupci najbolj pozorni na to, kako dobro znamo usklajevati kakovostno ponudbo s hitro in zanesljivo dostavo – po ceni, ki drži vodo.

ESG: še ena kratica ali nov imperativ?

Letos smo v raziskavo prvič vključili tudi področje ESG (okolje, družba, upravljanje). Izkazalo se je, da to področje ni več stvar prihodnosti, ampak pričakovanje sedanjosti:

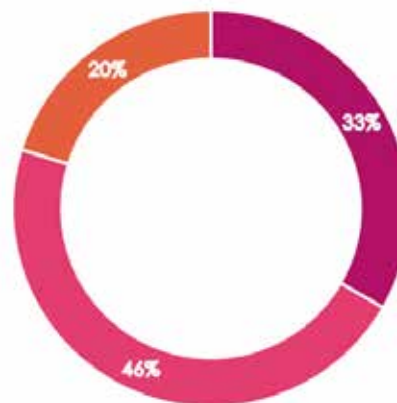
Kako pomembno je, da vaš dobavitelj upošteva ESG smernice?

■ Zelo pomembno ■ Nekoliko pomembno
■ Ni tako pomembno ■ Čisto nepomembno

70 % kupcev meni, da bi morali dobavitelji vsaj delno slediti standardom s področja ESG,

Kako bi ocenili svoja prizadevanja za večjo odgovornost do okolja, družbe in dobrega upravljanja (ESG)?

■ Malo dejavnosti v skladu z evropskimi standardi poročanja o trajnostnem razvoju (ESRS)
■ Smo v postopku za usklajitev z ESRS
■ Smo popolnoma usklajeni z ESRS

66 % kupcev pa take prakse že uvaja v svoje poslovanje.

Torej: čeprav področje ESG pri nekaterih še ni visoko na dnevnem redu, je jasno, da postaja del poslovne higijene – in bo kot tako tudi vse pomembnejši dejavnik pri odločitvah o sodelovanju.

V prihodnji številki si bomo podrobneje ogledali, kako se je ETI odrezal na posameznih trgih – in kaj si tam naši kupci najbolj želijo.

Mojca Bebar Lavrin

Circutor S.A.U.: energetska učinkovitost prihodnosti, ustvarjena v Barceloni

V času energetske preobrazbe in naraščajočih zahtev po trajnostni rabi energije postaja optimizacija porabe električne energije ključni izziv. Med tistimi, ki na tem področju postavljajo standarde, izstopa Circutor S.A.U., tehnološko podjetje s sedežem v Viladecavallsu pri Barceloni. S petimi desetletji izkušenj, mednarodno prisotnostjo in močnim razvojnim zaledjem predstavlja Circutor S.A.U. enega vodilnih evropskih ponudnikov rešitev za upravljanje, merjenje in optimizacijo električne energije.

Družinsko podjetje Circutor S.A.U. je bilo ustanovljeno leta 1973 v Terrassi, nedaleč od Barcelone. Podjetje je v 100-odstotni lasti družine Comellas. Ustvarijo približno 160 mio EUR prihodkov, pri čemer več kot polovica izhaja iz izvoza. V petdesetih letih prejšnjega stoletja je podjetje zraslo v globalno skupino z več kot 1000 zaposlenimi, šestimi proizvodnimi obrati v Španiji, Argentini in na Češkem ter predstavništvu v več kot 12 državah po svetu. Njihove rešitve so prisotne v več kot 100 državah. Circutor S.A.U. je med vodilnimi španskimi izvozniki elektronskih komponent in eden izmed najpomembnejših akterjev v katalonskem industrijskem sektorju.

Ključna konkurenčna prednost podjetja Circutor S.A.U. je močna usmerjenost v raziskave in razvoj (R&D). Več kot 60 inženirjev aktivno razvija nove proizvode in sisteme, podprte z lastnimi preizkusnimi laboratoriji. Podjetje ima številne certifikate za področje kakovosti, kot so ISO 9001, ISO 14001, ISO 45001, ISO 50001 in ISO/IEC 17025, kar potrjuje visoke standarde glede proizvodnje in varnosti.

Circutor S.A.U. ponuja več kot 3000 različnih izdelkov in rešitev, namenjenih znižanju porabe električne energije, izboljšanju kakovosti napajanja, kompenzaciji reaktivne moči in e-mobilnosti ter rešitev za samooskrbo z energijo. Prav tako ima podjetje različno programsko opremo in različne platforme za energetske nadzor in analitiko (sistemi SCADA, eManager itn.).

Pomembno vlogo v segmentu e-mobilnosti ima Circutorjevo S.A.U. hčerinsko podjetje Circontrol. Slednje je bilo ustanovljeno leta 1997 in je specializirano za pametne polnilne sisteme ter ima nameščenih že več kot 150.000 polnilnic po vsem svetu. V tem segmentu je Circutor S.A.U. razvil pomembno strateško partnerstvo s podjetjem ETI. Sodelovanje med podjetjema se je začelo leta 2013, temelji pa na skupni viziji tehnološkega napredka in energetske učinkovitosti. Podjetje ETI s hitro odzivnostjo, tehničnim znanjem in zmožnostjo razvoja prilagojenih rešitev pomembno prispeva k uspešnosti projektov, zlasti na področju e-mobilnosti, kjer je zanesljivost komponent ključnega pomena. Ta partnerski odnos omogoča podjetju Circutor S.A.U. hitrejšo uvajanje inovacij in učinkovitejšo integracijo zahtevnih tehnoloških elementov, pri čemer stikala ETI igrajo osrednjo vlogo pri varnosti in zanesljivosti polnilnih sistemov.

Circutor S.A.U. ne stremi le k tehnološki odličnosti, ampak tudi k odgovornemu poslovanju. Podjetje aktivno sodeluje v pobudah za zmanjševanje emisij CO₂, promovira energetske samooskrbe in prek svoje fundacije podpira projekte oskrbe z elektriko v manj razvitih okoljih. Njihovo vodilo je jasno izraženo v sloganu: »Efficiency, our lifestyle«.

Circutor S.A.U. je vzor uspešnega podjetja, ki združuje dolgoletno tradicijo, visoko tehnološko znanje in zavezanost trajnostni prihodnosti. S svojo celovito ponudbo rešitev za merjenje, zaščito in optimizacijo električne energije ter infrastrukturo za e-mobilnost je Circutor S.A.U. ključni partner za podjetja, industrijo in javne sisteme, ki stremijo k energetske učinkovitosti in zeleni preobrazbi.

Circutor S.A.U. ni zgolj proizvajalec električnih komponent – je tehnološki partner v iskanju energetske učinkovitosti in trajnostnega razvoja. S stalnim vlaganjem v inovacije, globalno prisotnostjo in zavezanostjo odličnosti ostaja med vodilnimi akterji na področju sodobnih energetskih rešitev v Evropi in svetu. ETI se z veseljem ozira k novim skupnim projektom s podjetjem Circutor S.A.U.

Melita Klemen

Sejem The Smarter E Europe – Intersolar 2025

Letošnji sejem The Smarter E Europe, v okviru katerega poteka tudi sejem Intersolar, je med 7. in 9. majem pritegnil izjemno število razstavljalcev in obiskovalcev ter postal središče intenzivnega strokovnega dogajanja.

Na uradni spletni strani sejma so zapisali:

»The Smarter E Europe je s svojimi štirimi sejmi Intersolar Europe, ees Europe, Power2Drive Europe in EM-Power Europe jasno pokazal, da je energetska industrija pripravljena na naslednjo fazo. Medtem ko je globalna uporaba obnovljivih virov energije v polnem teku, bo naslednji korak bolj prilagodljiv, bolj digitalen in bolj povezan energetska sistem.«

Med tridnevni dogajanjem je tako 2737 razstavljalcev iz 57 držav predstavilo napredne tehnologije, poslovne modele in rešitve, usmerjene v inteligentne, integrirane in v celoti obnovljive energetske sisteme. Približno 107.000 obiskovalcev iz 157 držav je izkoristilo priložnost za vzpostavljane poslovnih stikov, sklepanje partnerstev in začetek novih projektov. Veliko zanimanja so vzbudili tudi spremljevalne strokovne konference in stranski dogodki, ki se jih je udeležilo več kot 2600 strokovnjakov.

Naša stojnica je letos merila 40 kvadratnih metrov in je bila največja po kvadraturi na tem sejmu. Bila je odprta z dveh strani in urejena skladno s sodobnimi trendi. V središču pozornosti je bila t. i. »zelena stena«, na kateri smo predstavili naše najnovejše inovacije. Ključne rešitve smo dodatno izpostavili na tematskih predstavitevnih panojih, namenjenih bolj poglobljenemu vpogledu v posamezne izdelke. Ker smo imeli letos več prostora, smo lahko bolj izpostavili več izdelkov oziroma njihovih skupin: cilindrične talilne vložke 1000/1500 V DC skupaj z ločilniki CH in prikazom aplikacije za te varovalke, baterijske varovalke, varovalke NH 800 V AC (varianti gG in gS), poseben predstavitveni pano pa je bil namenjen varovalkam Charger fuse, ki so namenjene zaščiti polnilnic za električna vozila na strani DC. Poleg panoja »charger fuse« smo postavili polnilnico za električna vozila, ki je rezultat našega znanja. Predstavili smo tudi varovalke za sisteme UPS in prenovljeno serijo talilnih vložkov NH – ti veljajo za ene najbolj trajnostnih na trgu. Prav tako smo razstavljali sestavljene distribucijske omarice PV, ki

jih izdelujejo naši češki kolegi. Na sejmu smo imeli tudi »gaming corner« ali igralniški kotiček z dvema igricama, ki sta rezultat lastnega znanja in dela sodelavca iz oddelka za marketing. S tem smo na stojnico privabili še več obiskovalcev.

Mednarodni sejmi so pred obdobjem koronavirusa, kljub čedalje večji pomembnosti spleta, cveteli. Ko se je svet zaradi pandemije dobesedno zaprl, smo razmišljali, kako si bodo sploh opomogli in ali se bodo še odprli za javnost. Dejstvo je, da nas je pandemija spremenila in smo vsi postali bolj previdni, kar zadeva ohranjanje razdalje. No, vsaj za nekaj časa. Res je, da so nekateri sejmi izgubili pomembnost in da še do letos niso prišli na »številke«, ki so jih dosegali pred pandemijo. Za sejem The Smarter E Europe to ne velja. Razstavljalce in obiskovalce pritegne s svojimi štirimi glavnimi poslovnimi področji, ki so čedalje bolj pereča v današnjem svetu. Večina izmed nas se zaveda pomena obnovljivih virov in njihove vloge pri ohranjanju našega habitata. Je morda ravno to eden izmed razlogov, zakaj je ta sejem tako uspešen?

Se vidimo na sejmu spet prihodnje leto ...

Peter Drnovšek

Nova avtomatska montažna linija NV00C AL

V programski enoti varovalk se na oddelku montaže talilnih vložkov NV lahko pohvalimo z novo avtomatsko linijo NV00C za montažo talilnih vložkov. Nova linija NV00C AL je dvojček predhodne avtomatske montažne linije NV00C I, ki je bila vzpostavljena leta 2019. Od predhodne linije se razlikuje v tem, da se na tej liniji izdelujejo samo klasični talilni vložki NV in tokovi od 25 A do 125 A v aluminijasti izvedbi, medtem ko se na predhodni izdeluje tudi izolirana izvedba. Linija je bila v celoti konstruirana in izdelana v podjetju ETI Proplast.

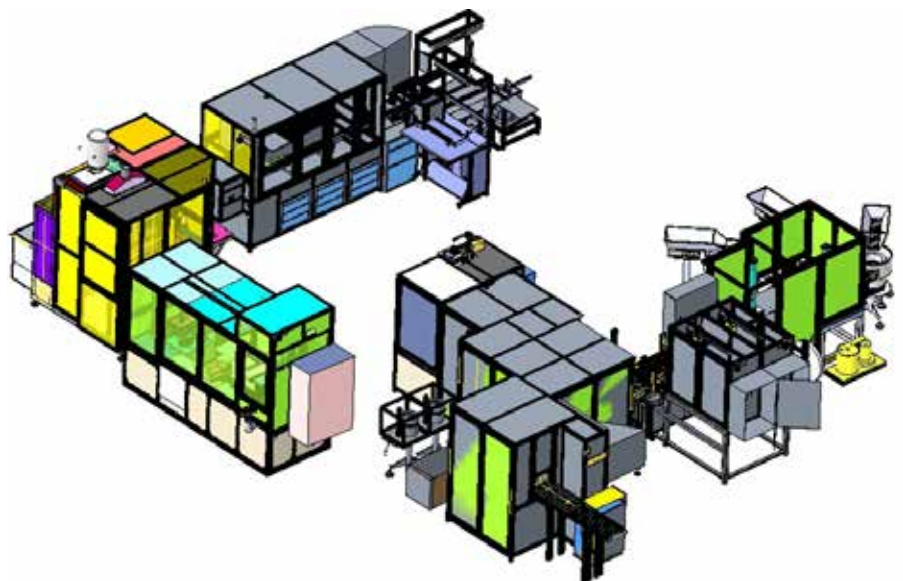
Z novo linijo smo povečali proizvodne zmogljivosti, saj letno na montažnih linijah izdelamo več kot 4 milijone talilnih vložkov NV00C in uspešno sledimo strategiji. Učinki avtomatizacije se kažejo tudi v povečanju tržnega deleža, krepitvi blagovne znamke in zadovoljstvu kupcev.

V zadnjih letih sta avtomatizacija in potreba po povečanju proizvodnih zmogljivosti pri programu NV ena izmed glavnih tem. Razmere na trgu nas izzivajo, da se na povpraševanja po izdelkih odzivamo hitro in učinkovito. Od začetka načrtovanja linije pa do zagona v proizvodnji sta minili dve leti.

Pri snovanju koncepta smo uporabili zasnovo predhodne avtomatske linije. Glede na potrebe in naročila smo se odločili za koncept izdelave samo aluminijaste izvedbe talilnih vložkov NV00C. Na podlagi analize predhodnega tehnološkega procesa smo spremenili koncept enote za odrezovanje in krivljenje talilnega elementa ter ga poenostavili. Preostale enote v procesu so si po večini podobne.

Namensko izdelana tehnologija montaže omogoča hitro in kakovostno izdelavo talilnih vložkov s popolno sledljivostjo vseh ključnih elementov v procesu in zapisom v podatkovno zbirko. Vsak izdelek vsebuje unikatno serijsko številko in 2D-kodo. Fleksibilnost procesa omogoča minimalni čas menjave med tipi; takt izdelave enega kosa je 7 sekund.

Vključevali pa smo sodobne tehnološke rešitve in digitalizacijo. Linija je v celoti podprta s sistemoma MES in UNS, kar omogoča dvosmerno komunikacijo za zagotavljanje spremljanja procesnih parametrov v po-

vezavi s sledljivostjo posameznega talilnega vložka. Omogočena sta natančno sledenje izvedbi proizvodnih nalogov in spremljanje morebitnega izmeta, kar prispeva k hitrejšemu ukrepanju in posledično izboljšanju kakovosti izdelkov. V zadnjem koraku pa se razvija tudi učenje umetne

inteligence za prepoznavo napak v procesu varjenja in v nadaljevanju za pomoč pri vzpostavitvi preventivnega vzdrževanja. To je četrta nova montažna linija za talilne vložke NV. V izdelavi pa je tudi že peta linija za montažo NV 1, 2C, 2, 3C, ki bo prišla v proizvodnjo na začetku leta 2027.

Rosita Razpotnik

ETI praznoval 75 let – praznik sodelavcev, uspehov in skupne prihodnosti

Leto 2025 ima za ETI poseben pomen – obeležujemo častitljivih 75 let obstoja in uspešnega delovanja. Ob tej pomembni prelomnici se z veseljem ozremo na prehojeno pot ter s ponosom in optimizmom pogledamo naprej – proti novim izzivom in priložnostim.

Tako pomemben jubilej smo obeležili, kot se spodobi – z dopoldanskim športnim programom in popoldansko slavnostno prireditvijo, namenjeno vsem zaposlenim. Veseli smo bili, da so se dogodka poleg sodelavcev iz slovenskih podjetij udeležili tudi predstavniki naših hčerskih družb iz tujine.

Praznovanje se je odvijalo v soboto, 14. junija, ko smo že v dopoldanskih urah začeli s športnimi igrami. Čeprav nas je pričakal vroč dan, to ni ustavilo več kot 150 tekmovalcev, ki so se pomerili v šestih različnih disciplinah ter pokazali veliko borbenosti, ekipnega duha in dobre volje.

Uvod v slavnostni del je pripravila Pihalna godba Svea Zagorje, ob 16. uri pa se je začel uradni del dogodka, v katerem smo podelili priznanja najuspešnejšim sodelavcem in najboljšim športnim ekipam.

Po uradnem delu je sledilo sproščeno popoldansko druženje ob dobri glasbi. Za uvod nas je ogrel Dejan Vunjak, nato pa smo uživali v ritmih ansambla Recesija band. V prijetnem vzdušju smo znova dokazali, da ETI-jevci znamo praznovati – s smehom, toplimi besedami in občutkom pripadnosti.

Iskrena hvala vsem, ki ste se udeležili dogodka in s svojo prisotnostjo soustvarili praznično vzdušje. Zelo bi nas veselilo, če bi se popoldanskega dela praznovanja udeležilo še več sodelavcev in tako izrazilo podporo vrednotam, ki jih cenimo in spodbujamo: predanost, lojalnost in pripadnost podjetju – prav te vrline so bile tudi rdeča nit letošnjega izbora najuspešnejših sodelavcev.

Rosita Razpotnik

Leto 2025 je za ETI posebno

Leto 2025 je za ETI posebno, saj praznujemo 75-letnico uspešnega delovanja. To ni le številka, temveč odraz dolgoletnega truda, znanja, sodelovanja in – kar je najpomembnejše – pripadnosti naših sodelavcev.

Ob tej pomembni obletnici želimo izpostaviti posameznike, ki s svojo predanostjo, lojalnostjo in pripadnostjo vsak dan uresničujejo vrednote, na katerih podjetje stoji že tri četrta stoletja.

Podelitev priložnostnih nagrad najuspešnejšim sodelavcem je potekala na prireditvi 14.6.2025.

ETI – TEHNIČNO PODROČJE

NEVENKA GOLOB

Nevenka je v ETI-ju zaposlena 38 let. Trenutno opravlja delo na stikalih EFI, skozi leta pa je uspešno obvladala številna delovna področja ter si nabrala bogate izkušnje in široko znanje.

Poznamo jo kot marljivo, natančno in zanesljivo sodelavko, ki pomembno prispeva k pravočasni in kakovostni izdelavi izdelkov. S pozitivnim pristopom, dobro voljo in humorjem zna dvigniti razpoloženje v ekipi in motivirati sodelavce tudi v zahtevnih trenutkih.

Nevenka je sodelavcem pripravljena priskočiti na pomoč – tako v okviru delovnih nalog kot tudi zunaj delovnega časa. Svoje znanje in dolgoletne izkušnje deli z novimi in manj izkušenimi sodelavci, v vlogi mentorice pa pomembno prispeva k uvajanju in razvoju kadrov.

S svojo delovno etiko, zavzetostjo in predanostjo Nevenka pooseblja vrednote našega podjetja ter je v pravem pomenu besede vzor najuspešnejše delavke.

BLANKA KLOPČIČ

Blanka je naša sodelavka že 16 let. Dela na oddelku KZS. V tem času se je izkazala kot izjemna sodelavka, mentorica in koordinatorka. Vedno zna pošteno in pravično razporediti delo ter poskrbi, da vse poteka gladko in učinkovito.

Je pozitivna, zanesljiva in vedno pripravljena pomagati. S svojo energijo zna motivirati ekipo, poskrbi za dobro voljo, včasih pa tudi s petjem ustvari pozitivno vzdušje med sodelavci.

Blanka rada sprejema nove izzive, veseli se sprememb in se z veseljem loteva projektov, ki prinašajo nekaj novega. Vedno odprta za učenje in nova znanja se z veseljem udeležuje izobraževanj ter nadgrajuje svoje veščine.

Delo ji ni le obveznost, ampak priložnost, da prispeva k dobremu počutju ekipe in razvoju podjetja. Njeni predanost in pripadnost se lepo kažejo v vseh teh letih sodelovanja s podjetjem, tudi v prihodnje pa želi ostati del zgodbe ETI-ja.

OLGA SLAK

Olga letos praznuje izjemen jubilej – 40 let zaposlitve v podjetju ETI. Svojo poklicno pot je stkala na oddelku Tehnične keramike, kjer kot posluževalka zahtevnejših linij in naprav vsak dan skrbi za kakovostno izdelavo keramičnih cevi.

Njeno delo poteka v zaključni fazi proizvodnega procesa, saj opravlja končni nadzor nad izdelki, tik preden ti odpotujejo k našim kupcem. Prav zaradi njene zbranoosti in natančnosti se mnoge napake odkrijejo pravočasno, kar bistveno prispeva h kakovosti naših izdelkov.

Olga je vzor skrbnosti in predanosti. Ni ji težko opozoriti na morebitne pomanjkljivosti, pogosto predlaga praktične in učinkovite rešitve ter se nikoli ne umika pred izzivi delovnega vsakdana. Njeno znanje ni zgolj osebna vrednost – kot mentorica ga nesebično prenaša na mlajše in nove sodelavce.

Z izkušnjami, ki jih je pridobila skozi desetletja, in s svojim odnosom do dela je Olga nepogrešljiv del ekipe in lep zgled, kaj pomeni resnična pripadnost podjetju.

NATAŠA TRIFUNOVIČ

Nataša je že 17 let del ETI-jeve ekipe, zaposlena pa je v pakirnici Steatit v Kamniku. S svojo predanostjo in pozitivnim pristopom je v tem času postala pomemben člen kolektiva.

Kamniški sodelavci so o Nataši zapisali: »Biti naj sodelavec ni le odraz opravljenega dela, temveč odsev osebe, njenih dejanj in odnosov, ki jih gradi s sodelavci. Nataša izvrstno opravlja svoje delo in soustvarja pozitivno delovno okolje. S svojo predanostjo in svojim delom vsak dan uresničuje vrednote podjetja. Z nami deli svoje znanje in izkušnje ter neguje najlepše medsebojne odnose.«

Nataša ni le vestna in natančna pri delu – je sodelavka, ki zna prisluhniti, pomagati in spodbuditi, svoje znanje pa nesebično deli s sodelavci. V ekipo prinaša zanesljivost, toplino in občutek povezanosti, kar je v delovnem okolju neprecenljivo.

SIMON LEBAR

Simon je že skoraj 28 let del ekipe ETI-ja, kjer kot tehnolog na oddelku Tehnične keramike vsak dan znova dokazuje, kako dragoceni so izkušnje, znanje in predanost. Čeprav že izpolnjuje pogoje za upokožitev, ostaja aktiven član delovnega okolja – med sodelavci se dobro počuti in želi še naprej prispevati k razvoju podjetja.

Odlikujeta ga skromnost in pripadnost, ob tem pa je tudi izjemno ustvarjalen in iznajdljiv. Tudi v zahtevnih situacijah najde rešitve in pogosto predlaga izboljšave, ki olajšajo delo ali dvignejo kakovost.

Simon je priznani inovator, nagrajen tako na regijski kot državni ravni. Veliko inovacij na področju tehnične keramike je nastalo z njegovim sodelovanjem. S svojo mirno prisotnostjo, znanjem in odnosom do dela ostaja nepogrešljiv del ekipe in navdih mlajšim generacijam.

STROKOVNE SLUŽBE**MEHMED KADIĆ**

V manj kot petih letih se je Mehmed izkazal kot izjemno

predan, samoiniciativen in hitro napredujoč sodelavec. Hitro je usvojil ključna znanja in prevzel odgovorno vlogo skrbnika kakovosti izdelkov v oddelku Kakovosti pri kupcih EI.

Njegovo delo na področjih reševanja reklamacij, validacije izdelkov in koordinacije ter sodelovanja pri inšpekcijskih presojah temelji na visoki tehnični strokovnosti in natančnosti. Odlično se prilagaja sodobnim pristopom – uspešno sledi novostim časa ter je učinkovit pri uvajanju digitalnih orodij in sistemskih rešitev.

Je prijazen sodelavec, ki izstopa po empatični in spoštljivi komunikaciji tako s kupci kot sodelavci. Zanesljivo deluje v različnih tehničnih in procesnih ekipah, v katerih s svojim znanjem in odnosom pomembno prispeva k optimizaciji izdelkov in procesov.

Mehmed s svojo zavzetostjo, strokovnostjo in medosebnimi veščinami pomembno prispeva h kakovosti – tako izdelkov kot odnosov. Z veseljem ga razglamo za najuspešnejšega sodelavca.

KLEMEN SITAR

Klemen je predstavnik mlajše generacije zaposlenih, ki se odlično znajde v svetu sodobnih tehnologij. Dobro razume hitrost sprememb, ki jih prinaša digitalni čas, a pri tem ne želi biti zgolj sledilec – njegove prave odlike se skrivajo v globokem razumevanju tehnologij in sposobnosti, da jih tudi sam soustvarja.

Je izjemno inovativen, radoveden, raziskovalen, samoiniciativen in močno predan svojemu delu. Že do zdaj se je dokazal kot dragocen sodelavec, od katerega lahko v prihodnosti še veliko pričakujemo.

Rezultat njegovega dela so tudi številne programske kode, ki v ozadju tiho, a učinkovito podpirajo informacijske sisteme – od algoritmov za samodejno obdelavo podatkov do rešitev, ki pomembno prispevajo k večji učinkovitosti in digitalni preobrazbi podjetja.

Klemen s svojim znanjem in pristopom soustvarja ETI-jevo blagovno znamko in podoba ETI-ja kot sodobnega, tehnološko naprednega podjetja. Zaradi njega smo digitalno še bližje času, v katerem živimo – in tudi tistemu, ki prihaja.

ETI PROPLAST**FRANC VOZELJ**

Franc je že 25 let del ETI-jeve ekipe, v kateri kot projektant že vrsto let soustvarja uspehe in napredek podjetja. Njegova lojalnost, predanost delu in pripadnost kolektivu so vrednote, ki jih danes redko srečamo – pri Francu pa so prisotne vsak dan.

Odlikujejo ga strokovnost, natančnost in izjemna pripravljenost pomagati sodelavcem. Vedno je zanesljiv sogovornik in opora, ko gre za tehnične izzive ali iskanje optimalnih rešitev. S svojim znanjem in odnosom dokazuje, da odličnost ni naključje, ampak rezultat predanega in odgovornega dela ter pravega odnosa do poklica. Sodelavci se mu iskreno zahvaljujejo za njegov prispevek v upanju, da bo še dolgo ostal del naše skupne zgodbe.

Sabina Pešec

Intervju z Barbaro Aristovnik

V tokratnem pogovoru smo spoznali sodelavko, ki se je naši ekipi pridružila pred kratkim, a je že zakorakala v dinamično vsakodnevno dogajanje z veliko mero odločnosti, strokovnosti in odprtosti za sodelovanje. Njena poklicna pot je preplet izkušenj iz družinskega podjetja in mednarodnega okolja, obogatena s sposobnostjo hitrega prilagajanja in strateškega razmišljanja. Čeprav je računovodstvo sprva zanjo veljalo za nepriljubljeno področje, danes predstavlja jedro njenega profesionalnega delovanja. V intervjuju deli svoje prve vtise o ETI-ju, izzive začetnega uvajanja, cilje, ki si jih je zastavila, ter tudi nekaj osebnih pogledov, ki nam pomagajo razumeti človeka za številkami.

1. Ali lahko poveste nekaj o svoji dosedanji poslovni poti in o tem, kaj vas je pritegnilo, da ste se pridružili našemu podjetju?

Zagotovo danes ne bi brali o meni, če bi obveljala moja prvotna izbira študija, saj bi delala med fiziki ali kemiki, a me je pot po naključju zanesla k ekonomiji, pa še mnogo prijateljev je pristalo na tem študiju. Še po zaključku študija sem živela v prepričanju, da v računovodstvu pa že nikoli ne bom delala. A zarečenega kruha se očitno res največ poje.

Moji začetki so res bili zunaj računovodstva. V večjem družinskem podjetju v Celju sem začela kot pripravnica v komerciali, a že kar kmalu prevzela računovodstvo (kdo bi si mislil, da na lastno željo) in kot vodja vztrajala dobrih štirinajst let. Poleg računovodstva sem vodila še finance in skrbela za kadrovska področja dela.

Pred skoraj štirinajstimi leti sem se odločila za zamenjavo službe in se kot vodja računovodstva in financ pridru-

žila multinacionalki v avtomobilski industriji. Zagotovo mi je ta zamenjava prinesla precej širine in drugačnih pogledov, saj delovanje pri družbeno odgovornem delodajalcu zaposlenemu veliko nudi, a hkrati da možnost in zavezo zaposlenemu, da to s svojim delom tudi vrne. Očitno je štirinajst let tisto obdobje, ko je pri meni čas za spremembo. Tudi tokrat je bilo povabilo razlog, da sem se odločila za novo pot. Podjetje ETI d.o.o. je zame veljalo kot eminenca slovenskega gospodarstva in kot superfinalist v okviru projekta Zlata nit 2024 se mi je ETI zdel zanimivo delovno okolje.

2. Kakšne so vaše dosedanje izkušnje z vidika orientacije in vključevanja v kulturo podjetja? So bila kakšna presenečenja ali izzivi?

Podjetju sem se pridružila v najburnejšem času, ko računovodje zaključujemo poslovno leto. Moji prvi trije meseci so bili zaznamovani z uvajanjem ob hkratni izdelavi računovodskih poročil, tako da širše od našega oddelka žal še nisem utegnila pogledati.

Veselim se, da bo zdaj več možnosti in časa za spoznavanja in vključevanje tudi zunaj našega oddelka, saj bo le z dobrim poznavanjem poslovnih procesov mogoče zagotoviti ustrezno spremljanje in evidentiranje poslovnih dogodkov ter zagotoviti poročanje skladno z zakonodajo. Želim si čim prej spoznati več sodelavcev z različnih področij dela za izmenjavo informacij, saj je potem delo lažje.

Zagotovo pa me čaka precej izzivov, saj se podjetja med sabo razlikujejo po procesih, načinu dela, politikah, strategijah ipd., njihova spoznanje in usvojitev pa zahtevata precej časa in energije.

3. Katere so po vašem mnenju glavne prednosti zaposlitve v ETI-ju?

Žal sem v podjetju še premalo časa in bom glavne prednosti šele spoznala, verjamem pa, da se bo ETI izkazal kot podjetje, ki ga bom lahko komu priporočala kot dobro zaposlitveno priložnost. Prepričana sem, da se bom tudi v ETI-ju srečala z delodajalcem, ki bo spodbujal, cenil in nagrajeval zaposlene pri uresničevanju ciljev družbe, gradil pozitiven odnos med zaposlenimi, motiviral ter podprl strokovno izpopolnjevanje in usposabljanje. S takšno popotnico pa bomo tudi mi zaposleni podjetju doprinesli še več.

4. Kako se znajdete v svoji novi vlogi? Lahko podrobneje opišete svoje naloge in odgovornosti, ki prihajajo z njo? Kakšni so vaši cilji v tej vlogi?

ETI je zelo kompleksno podjetje z zelo raznolikimi delovnimi procesi, z zelo razvejano mrežo povezanih podjetij in zame novim informacijskim sistemom. Kljub mojim bogatim delovnim izkušnjam in skorajšnji upokojitvi moje mentorice me čaka še precej dela, da bom postala suverena na svojem delovnem področju ter da bom lahko pomagala pri organizaciji dela in motivaciji sodelavcev. Vsekakor pa se želim povezovati tudi z drugimi oddelki, postati del ekip in biti zaupanja vredna sodelavka z visoko stopnjo poslovne kulture, da bi doprinesla k visokemu ugledu ETI-ja.

5. Ste že prepoznali možnosti za izboljšave na svojem delovnem mestu oziroma na kakšen način upate, da boste izboljšali delovanje svojega oddelka?

Glede na to, da sem se podjetju pridružila šele pred nekaj meseci, še ne morem podati predlogov za bistvene izboljšave, nekaj drobnih izboljšav v procesih pa sem že vpeljala. Nekako imam vedno cilj, da vsako leto izboljšam kakšen delovni proces in verjetno se bo tudi v ETI-ju dalo kaj spremeniti ali organizirati drugače. A zaenkrat je to še prezgodaj, saj moram najprej postati bolj suverena. Zagotovo pa sproti opozarjam na zadeve, za katere menim, da jih je treba preveriti ali spremeniti.

6. Kje se v podjetju vidite v prihodnosti? Ali imate določene karijerne cilje ali mejnike, ki jih želite doseči?

Zagotovo želim postati trden temelj računovodskega oddelka ter da bi s kakovostno opravljenim delom postala dober zgled sodelavcem in zelena sogovornica. Sicer sem poklicno mogoče naredila korak nazaj, a morebiti je to tudi priložnost za napredek.

7. Kaj lahko poveste našim bralcem o sebi zasebno (hobiji, pogledi na življenje, družina ipd.)?

Vsa leta sem Celjanka, poročena, mati najstniškemu sinu. Mir in sprostitev velikokrat najdem na svojem vrtu. Nisem ravno športnica, a vadba s prijateljicami je redno na urniku, rada pa se tudi podam na bližnji hrib. V veliko veselje so mi potovanja, včasih pa je dopust lepo preživeti tudi v mirnih kotičkih ob morju. Veliko časa preživim tudi v kuhinji.

8. Bi želeli še kaj sporočiti našim bralcem oziroma svojim sodelavcem?

Vesela sem, da delam v ekipi, ki mi stoji ob strani in v katerem sodelavke vsak dan delijo svoje znanje z mano. Verjamem, da se bomo skupaj razvijali, rasli in stremeli k odličnosti. Pomembni pa so naši želja, hotenje in energija, da se lotimo reševanja izzivov. Ob tem pa ohranimo dobro voljo, saj nasmeš in dobra energija marsikdaj polepšata dan še komu drugemu.

Borut Markošek

Ogljični odtis izdelka (CFP)

Ogljični odtis izdelka (CFP) povzema skupne emisije toplogrednih plinov, povezane z izdelkom v njegovem življenjskem ciklu, od pridobivanja surovin do faz proizvodnje, uporabe in odlaganja.

Ta celovit ukrep je izražen v ekvivalentnih CO₂ (CO₂e), kar zagotavlja jasno sliko okoljskega vpliva izdelka.

Kako deluje CFP?

Postopek izračuna CFP-ja vključuje več korakov, začenši z opredelitvijo posebnih vprašanj ali ciljev, ki jih CFP želi obravnavati. Ta jasnost zagotavlja, da je ocena prilagojena za izpolnjevanje posebnih potreb, ne da bi podlegla zelenemu pranju (greenwashing). Sistemska meja CFP-ja, bodisi od zibelke do groba ali od zibelke do vrat, določa obseg stopenj življenjskega cikla, obravnavanih v analizi.

1. Opredelitev vprašanja

Ta začetni korak vključuje identifikacijo namena izračuna CFP-ja, ki sega od razumevanja splošnega ogljičnega odtisa izdelka do primerjave z alternativami ali prepoznavanja vročih točk v dobavni verigi.

2. Postavitev meje sistema Ključnega pomena je odločitev, ali bo CFP pokrival celoten življenjski cikel izdelka (od zibelke do groba) ali samo do točke, ko zapusti to-

Talilni vložek VVC3

varno (od zibelke do vrat). Ta odločitev vpliva na to, katere emisije bodo upoštevane v izračunu.

3. Zbiranje podatkov Zbiranje informacij o proizvodnem procesu in podatkov o emisijah je ključno za izračun CFP-ja. Ti podatki so lahko primarni, neposredno nadzorovani in poznani v podjetju, ali sekundarni, kot so povprečni faktorji emisij ali informacije o modeliranju.

4. Izračun emisij CFP-ja Emisije CFP-ja se izračunajo tako, da se podatki o dejavnosti pomnožijo z ustreznimi faktorji emisij za vsako stopnjo znotraj meja sistema. Ta popis nato tvori osnovo za prepoznavanje strategij za zmanjšanje emisij in izboljšanje trajnostnega pristopa.

CFP je ključen pri poročanju o emisijah, prepoznavanja-

nju žarišč ogljika v življenjskem ciklu izdelka in izvajanja strategij za razogljičenje. Proizvajalcem in trgovcem omogoča sprejemanje premišljenih odločitev za usklajevanje z globalnimi podnebnimi cilji in ponuja pot do zmanjšanja emisij na območjih z velikim vplivom.

Razumevanje in natančen izračun CFP-ja izdelkov sta vse bolj ključnega pomena na današnjem ekološko ozaveščenem trgu. Podjetjem omogočata zagotavljanje preglednih informacij strankam, izpolnjevanje regulativnih zahtev in dejavno sodelovanje pri prehodu na ničelno neto ogljično gospodarstvo. Podjetja lahko zagotovijo, da so njihovi CFP-ji robustni, primerljivi in uporabni pri spodbujanju okoljskih izboljšav z upoštevanjem standardiziranih metodologij, kot so tiste, opisane v standardih ISO 14040 in ISO 14044 ter protokolu o toplogrednih plinih.

V ETI-ju smo marca 2023 naredili delno študijo CFP-ja za fazo izdelave srednje-/visokonapetostnega talilnega vložka podjetja ETI Elektroelement d.o.o. z nazivno napetostjo 24 kV in nazivnim tokom 63 A. Talilni vložek se imenuje VVC3 (oglejte si sliko 1) in je pakiran v primarni paket. Srednje-/visokonapetostni talilni vložki so zasnovani za zaščito naprav v stikalnih napravah in drugi opreми (transformatorji, kondenzatorji, motorji) pred toplotnimi in dinamičnimi učinki bližnjic in prevelikega toka v električnih tokokrogih. Ustrezajo mednarodnemu standardu IEC 60282-1:2020. Varovalni vložek VVC3 je izdelan za italijanskega distributerja električne energije ENEL. ENEL ima notranjo ureditev izračuna ogljičnega odtisa in ETI kot proizvajalec je bil dolžan zagotoviti ogljični odtis talilnega vložka skladno z zahtevami ENEL.

Baker, srebro, cink in aluminij: kovine preteklosti in prihodnosti

Baker, srebro, cink in aluminij so ene najpomembnejših industrijskih kovin, katerih ponudba, poraba in cene so se skozi zgodovino močno spreminjale glede na gospodarske cikle, tehnološki napredek in geopolitične dejavnike. Ti vplivi bodo ostali pomembni tudi v prihodnje, ko bo povpraševanje po vseh teh kovinah naraščalo predvsem zaradi zelenega prehoda.

Baker in srebro prispevala k razvoju civilizacije

Baker je ena prvih kovin, ki so jih ljudje kadar koli pridobili in uporabili, ter je zaradi svoje raztegljivosti in dobre možnosti oblikovanja pomembno prispevala k razvoju civilizacije. Prvič so ga uporabili okoli leta 8000 pr. n. št. v kovancih in okrasih. Ti najstarejši bakreni predmeti so bili izdelani s segrevanjem in kovanjem samoderjavnega oziroma čistega bakra. Ko pa se je ljudem posrečilo doseči dovolj visoke temperature, je bilo mogoče baker pridobiti tudi s taljenjem rude. Bakreno orodje je tako človeštvu okoli leta 5500 pr. n. št. pomagalo izstopiti iz kamene dobe. Odkritje, da je mogoče z zlitino bakra in kositra proizvesti bron, pa je zaznamovalo začetek bronzne dobe okoli leta 3000 pr. n. št.

Ker je odporen proti koroziji ter učinkovito prevaja toploto in elektriko, je začela uporaba bakra močno naraščati v 19. stoletju zaradi razvoja električnih omrežij in industrializacije. Porabo bakra sta nato z vstopom v novo tisočletje dodatno močno povečali industrializacija in urbanizacija na Kitajskem.

Srebro so odkrili za zlatom in bakrom okoli leta 4000 pr. n. št., ko so ga uporabljali v nakitu in kot menjalno sredstvo (denar). Ker se le majhen del srebra v zemeljski skorji nahaja v čisti elementarni obliki, pač pa ga v naravi običajno najdemo v kombinaciji z drugimi kovinami ali v mineralih s srebrevimi spojinami, je človek že okoli leta 2000 pr. n. št. začel z rudarjenjem in taljenjem svinčenih rud, ki vsebujejo srebro. Veliko bogatejše zaloge srebra so bile sicer odkrite s prihodom španskih konkvistadorjev v Peru, Mehiko in Bolivijo v 16. stoletju. Industrijska proizvodnja srebra se je povečala v 20. stoletju zaradi njegove uporabe v fotografskih filmih, elektroniki in medicini.

Čeprav je cink poznan že kakih 3000 let v obliki medenine – zlitine cinka z bakrom, je priprava same kovine precej novejšega izvora. Glavni razlog za to je, da če se ruda tali v preprosti peči, kovina uide v plin in takoj oksidira. Zato je tako kot pri živem srebru potreben postopek kondenzacije. V čisti obliki so začeli cink v večjih količinah proizvajati okoli 12. ali 13. stoletja v Indiji, v Evropi pa precej pozneje. Njegovo proizvodnjo je močno povečala industrijska revolucija v 19. in 20. stoletju, povpraševanje pa je izhajalo iz gradbeništva in proizvodnje strojev – pri galvanizaciji oziroma zaščiti železa in jekla pred korozijo. Takrat je razvoj elektrolitskega procesa izboljšal proizvodnjo in čistočo kovine, glavne proizvajalke pa so postale ZDA, Evropa in Kitajska.

Cink in aluminij s poznejšim vstopom na svetovni oder

Aluminij je najpogostejša kovina v zemeljski skorji, a je v elementarni obliki izjemno redek. Zaradi tega je bil pred 19. stoletjem izjemno redek in drag ter je veljal celo za dragocenejšega od zlata. Preboj na tem področju se je zgodil šele konec 19. stoletja z razvojem industrijskega procesa za ekstrakcijo aluminija. Aluminij se zdaj večinoma pridobiva z rudarjenjem boksita, sedimentne kamnine, bogate z aluminijevimi minerali, njegova proizvodnja pa se je močno povečala med drugo svetov-

no vojno (za letalstvo in orožje). Po njej so zaradi svoje lahкости in odpornosti proti koroziji aluminijeve zlitine postale izredno priljubljene za izdelavo številnih izdelkov, od avtomobilskih karoserij do ladijskih trupov ter embalaže in elektronike.

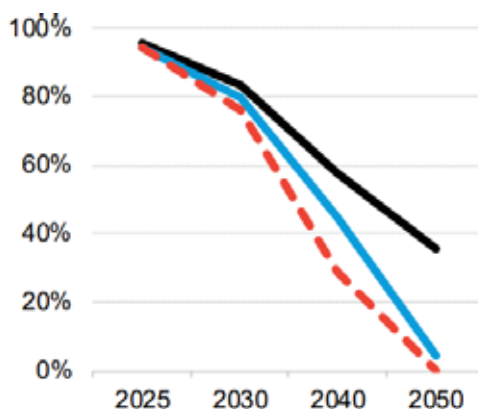
Baker – hrbtenica elektrifikacije

Vse štiri kovine danes zaradi svojih edinstvenih fizikalno-kemijskih lastnosti igrajo pomembno vlogo v industriji in pri prehodu v brezogljično družbo. Baker predstavlja nekakšno hrbtenico elektrifikacije in prehoda na zeleno energijo. Tako električna in elektronska industrija porabi okoli dve tretjini bakra. Ta je namreč zaradi visoke električne prevodnosti ključna surovina za kable, transformatorje in električne motorje.

Glede na pričakovanja največjega rudarskega podjetja na svetu BHP naj bi delež energetskega povpraševanja po bakru v okviru zelenega prehoda do leta 2050 zrasel s trenutnih 7 % na 23 %, delež povpraševanja na področju transporta pa bo zaradi uvedbe električnih vozil narasel s približno 11 % leta 2021 na 20 % leta 2040. Povečalo se bo tudi povpraševanje digitalnega sektorja, vključno s podatkovnimi centri, in sicer z današnjega 1 % na 6 % leta 2050. Po drugi strani v podjetju BHP opozarjajo, da se je povprečna vsebnost bakra v rudnikih od leta 1991 zmanjšala za približno 40 %, v naslednjem desetletju pa naj bi se z upadom vsebnosti bakra soočila tretjina do polovica svetovne ponudbe te kovine. Obrnitev tega trenda zahteva velike naložbe v ta sektor.

To potrjuje BloombergNEF (BNEF) v svojem poročilu Transition Metals Outlook 2024, v katerem opozarja na možne primanjkljaje v primarni oskrbi s ključnimi kovinami, vključno z bakrom, že v tem desetletju. Kot naveda, trenutno ni dovolj rezerv, da bi zadovoljili naraščajoče povpraševanje po bakru.

Graf: Izčrpavanje preostalih zalog bakra (črna črtica označuje gibanje glede na primarno porabo, modra glede na povpraševanje po scenariju gospodarske tranzicije, rdeča pa glede na povpraševanje po neto ničelnem scenariju). Graf prikazuje odstotek preostalih letnih rezerv v primerjavi z letom 2023.

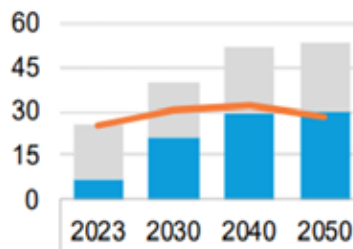
Vir: BNEF (<https://assets.bbhub.io/professional/sites/24/202410BNEFTransitionMetalsOutlook2024.pdf>)

Poleg vlaganja v oskrbo s primarnim bakrom bo treba povečati tudi dejavnost recikliranja te kovine. V primeru neto ničelnega scenarija, ki predvideva veliko povpraševanje po bakru za elektroenergetska omrežja, bi bilo treba za preprečitev dolgotrajnega pomanjkanja bakra v to industrijo vložiti 537 milijard dolarjev. V nasprotnem

primeru lahko pride do višjih cen bakra, povišanja stroškov čistih tehnologij in potencialne upočasnitve njihovega sprejemanja, ugotavlja BNEF.

Mednarodna agencija za energijo (IEA) pa v svojem lanskem poročilu o kritičnih mineralih piše, da bi lahko povečanje recikliranja bakra do leta 2050 zmanjšalo potrebe po razvoju novih rudnikov bakra in njihove dobave za 40 % – z okoli 39 milijonov metričnih ton na okoli 24 milijonov metričnih ton.

Graf: Primarna ponudba bakra (oranžna črta) in povpraševanje po njem v neto ničelnem scenariju BNEF. V milijonih metričnih ton.

Vir: BNEF (<https://assets.bbhub.io/professional/sites/24/202410BNEFTransitionMetalsOutlook2024.pdf>)

Konkurenca za rabo srebra

Srebro je medtem zaradi svoje prevodnosti pomembna visokotehnološka kovina, ključna v čipih, vezjih in omrežjih 5G, več kot 10 % srebra pa se trenutno porabi za sončne panele. Zaradi inflacije in finančnih kriz je močno poraslo tudi povpraševanje po naložbenem srebru.

Dobava srebra je lani že četrto leto zapored zaostajala za rastjo povpraševanja, kar krepi zaskrbljenost glede njegove dolgoročne razpoložljivosti. Industrijsko povpraševanje po srebru ostaja glavno gonilo, saj se je poraba za ta namen leta 2024 povečala za 7 %. Napovedi, ki jih navaja FXEmpire, pa kažejo, da bi lahko do leta 2050 celotna letna proizvodnja srebra šla samo za proizvodnjo sončnih panelov.

Ker so novi rudarski projekti omejeni, velik del dostopnega visokokakovostnega srebra pa je že izkopan, je mogoče pričakovati dolgotrajno pomanjkanje te kovine.

Na to so nedavno opozorile tudi kanadske rudarske družbe, ki so tamkajšnjo vlado pozvale, naj srebro uvrsti na seznam kritičnih surovin, sicer bo ogrožen energetske prehod. V povprečju je za proizvodnjo 1 GW fotovoltaičnih zmogljivosti potrebnih 19.419 kilogramov srebra, IEA pa je konec lanskega leta napovedala, da naj bi samo do leta 2030 po svetu dodali za 4000 GW novih sončnih zmogljivosti.

Cinka dolgoročno dovolj

Cink je ena ključnih industrijskih kovin, predvsem zaradi protikorozijske zaščite, uporabe v gradbeništvu, avtomobilski industriji in pri proizvodnji baterij, napovedi do leta 2050 pa kažejo na povečano povpraševanje, predvsem zaradi njegove ključne vloge v različnih industrijah in trajnostnih tehnologijah – cinkovo-zračne baterije na primer postajajo alternativa litijevo-ionskim baterijam.

V Mednarodnem združenju za cink (IZA) napovedujejo, da bo svetovna poraba cinka do leta 2030 zrasla za malo

pod 700.000 ton na leto. Gonilo za to rast bo energetski prehod. Tako bo letna rast povpraševanja po cinku znašala 45.000 ton za baterije, 50.000 ton za vetrno energijo in 550.000 ton za sončno energijo. Še dodatnih 100.000 ton na leto bi lahko padlo na avtomobilski sektor, pri čemer bosta povpraševanje vodili Indija in Kitajska, kjer je zaenkrat uporaba pocinkanega jekla v avtomobilih še precej nižja od svetovnega povprečja.

Po drugi strani se dobava cinka sooča s podobnim stanjem kot dobava srebra. Proizvodnja rudnikov cinka se je namreč po podatkih skupine Wood Mackenzie v letu 2024 medletno znova zmanjšala, kar je že četrti letni upad v zadnjih petih letih, in padla na najnižjo raven po letu 2010.

A čeprav obstaja kratkoročna ali srednjeročna negotovost, ki je povezana z geopolitičnimi nestabilnostmi in morebitnim premajhnim vlaganjem v raziskovanje novih virov cinka, leta 2023 objavljena raziskava v znanstveni reviji *Resources, Conservation & Recycling Advances* kaže, da je na voljo dovolj virov te kovine v obliki tako primarnih kot sekundarnih surovin za pokritje predvidenega povpraševanja do leta 2050. Tako tudi v dolgoročni prihodnosti po letu 2050 ni predvideno izčrpanje virov cinka, saj njegove zaloge, za katere je ocenjeno, da jih je v tem trenutku mogoče pridobiti, znašajo med 25 in 67 milijardami ton. V primeru izboljšav pri recikliranju bi lahko do leta 2050 okoli 45 % potrebnega cinka prišlo iz sekundarnih virov.

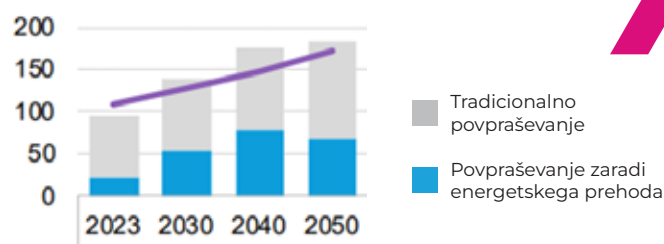
Aluminija v zemljini skorji dovolj, večji izzivi pri proizvodnji

Aluminij je zaradi svoje lahкости, a po drugi strani trdnosti nepogrešljiv v številnih tehnologijah, ki podpirajo energetski prehod. Pričakuje se, da bo z naraščajočo proizvodnjo električnih vozil kot tudi obnovljivih virov energije povpraševanje po aluminiju še naprej raslo. Hkrati je mogoče aluminijasto embalažo (pločevinke, folije) 100-odstotno reciklirati in je ključna za zmanjšanje količine plastičnih odpadkov.

Aluminij je najbolj razširjena kovina v zemeljski skorji, dokazane, ekonomsko upravičene zaloge boksita pa ob trenutnem povpraševanju zadostujejo za oskrbo vsaj še 100 let. A če je zaloga rud, ki vsebujejo aluminij, velika, so razmere bolj omejujoče v primeru talilnih zmogljivosti. Poleg tega je proizvodnja primarnega aluminija energetsko zelo intenzivna. Po podatkih industrijskega organa European Aluminium stroški energije predstavljajo 40 % skupnih stroškov primarne proizvodnje aluminija. Proizvodnja aluminija zahteva približno 40 % več energije kot proizvodnja bakra, s tem pa je stabilnost oskrbe z aluminijem zelo odvisna od gibanja cen energije. Poleg tega ima rudarjenje boksita pomemben vpliv na okolje.

Odvisnost od rudarjenja sicer zmanjšujejo zelo dobro razviti procesi reciklaže aluminija, proizvodnja sekundarnega aluminija pa porabi kar za okoli 95 % manj energije od primarne. IEA pričakuje, da bo delež sekundarne proizvodnje aluminija do leta 2030 dosegel 42 %.

Graf: Primarna ponudba aluminija (vijolična črta) in povpraševanje po njem v neto ničelnem scenariju BNEF. V milijonih metričnih ton.

Vir: BNEF (<https://assets.bbhub.io/professional/sites/24/202410BNEFTransitionMetalsOutlook2024.pdf>)

Prihodnja tveganja

Pri oceni prihodnjega tveganja za uporabo kovin, kot so baker, srebro, cink in aluminij, je tako treba upoštevati več dejavnikov, kot so dobavljivost surovin, geopolitična tveganja, rudarjenje in recikliranje, povpraševanje ter cene in nestanovitnost.

Trenutno največje tveganje za dobavo teh kovin predstavljajo geopolitični dejavniki. Nedavne najave carin, kot v primeru ZDA, ki so uvedle 25-odstotno carino na uvoz jekla in aluminija, so povzročile precejšnje motnje na trgu. Ti ukrepi lahko povzročijo nestanovitnost cen in negotovosti v dobavni verigi. Poleg tega je dobava odvisna od politične stabilnosti v proizvodnih regijah. Veliko teh kovin namreč izvira iz regij z različnimi stopnjami politične stabilnosti. Proizvodnja bakra je na primer močno koncentrirana v državah, kot sta Čile in Peru, kjer lahko politični nemiri ali spremembe politike ovirajo oskrbo.

A tudi gospodarske razmere, okoljski predpisi, tehnološki napredek in tržna dinamika bodo imeli ključno vlogo pri oblikovanju prihodnje razpoložljivosti bakra, srebra, cinka in aluminija. Tako ima velik vpliv gospodarsko stanje zlasti v državah velikih porabnicah, kot je Kitajska. Povpraševanje tega azijskega velikana po kovinah neposredno vpliva na svetovne cene in dinamiko ponudbe. Pomembne so tudi ravni zalog. Naraščajoče zaloge kovin lahko znižajo cene, medtem ko lahko zmanjševanje zalog povzroči zvišanje cen.

Obenem se povečuje poudarek na trajnostnih praksah rudarjenja in zastruje okoljska zakonodaja, kar lahko po eni strani omeji rudarske aktivnosti in stroške proizvodnje, po drugi strani pa lahko pride do uvedbe novih tehnologij oziroma procesov. Prizadevanje za recikliranje in krožno gospodarstvo lahko dopolni ponudbo primarnih kovin in tako vpliva na splošno razpoložljivost.

Pri tem pa ne smemo zanemariti vpliva naravnih nesreč, pandemij in logističnih izzivov na dobavne verige. V revizijski hiši PwC so lani objavili poročilo, v katerem so opozorili, da bo do leta 2050 več kot 70 % proizvodnje kritičnih mineralov, ki so ključnega pomena za zeleni prehod, ogrožene zaradi podnebnih motenj, kot so hude suše. Zato so podjetja pozvali, naj se poglobijo v razumevanje svojih odvisnosti in vplivov, nato pa skupaj z vladami in skupnostmi preoblikujejo svoje potrošniške in proizvodne vzorce ter s tem izboljšajo svoje možnosti za uspeh, hkrati pa prispevajo k splošni blaginji svetovnega prebivalstva.

Iztok Vozelj

Triki za uporabo aplikacij – OAS, IDP in osnovno krmarjenje po vsebinah

Veliko smo že pisali o dodatnih funkcionalnostih, ki jih ponuja ORACLE Analytics. Pregledali smo, kako urejati Workbookse, kako oblikovati svoje Datasets ter na osnovi tega ustvariti tudi poljubne Dashborde in Reporte. Dostop do novega okolja je bil omogočen prek povezave na dashboardu 00 ETI Informacijska samopostrežba > 000 Vizualizacija podatkov. Glede na statistiko se je ta povezava uporabljala zelo redko, zato smo jo zdaj umestili na IPD (ETI Aplikacije), povezava idp.eti.si. Vsi avtorizirani uporabniki imate zdaj, poleg obstoječih aplikacij, dodano še neposredno povezavo na Oracle Analytics (1). Ob izbiri se vam odpre domača stran (2), ki jo lahko poljubno prilagodite.

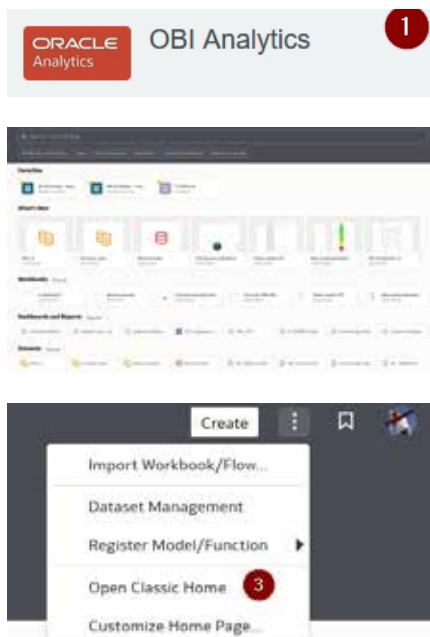
Če pa želite dostopati do »starega« pogleda, pa to storite z izbiro možnosti »Page menu« in klikom na akcijo »Open Classic Home« (3), kjer se vam odpre že znani pogled.

Dostop do vnaprej pripravljenih dashboardov vam omogoča »Navigation Menu« (4). Izbira teh povezav vam omogoča krmarjenje na že znane poglede po različnih poslovnih področjih.

Nekoliko spremenjen je tudi dostop do kataloga vseh poročil. To zdaj storite z izbiro akcije »Navigator« (5) in »Catalog«. Najprej se vam pokaže pregled vaših map in poročil ter potem še skupne mape in poročila. Avtorizacija je enaka kot v klasičnem pogledu, kar v praksi pomeni, da lahko shranjujete svoja poročila samo v skupne mape, druge datoteke pa lahko uporabljate poljubno, vendar jih ne morete shranjevati na isto mesto.

Poleg omenjenih akcij imate tudi dostop do ključnih komponent za delo z umetno inteligenco in podatki. Na voljo so:

- zbirke podatkov (Datasets) – omogočajo pregled in upravljanje vseh podatkovnih nizov, ki jih uporabljate pri treniranju ali testiranju modelov;
- vnaprej pripravljene povezave (Connections) – vzpostavljene povezave do različnih podatkovnih virov, ki jih lahko znova uporabite brez dodatne konfiguracije;
- tokovi podatkov (Data Flows) – vizualno predstavljeni procesi pretoka in preoblikovanja podatkov

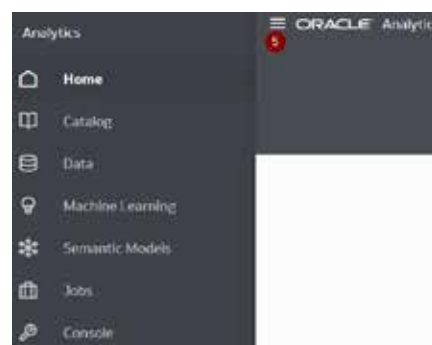
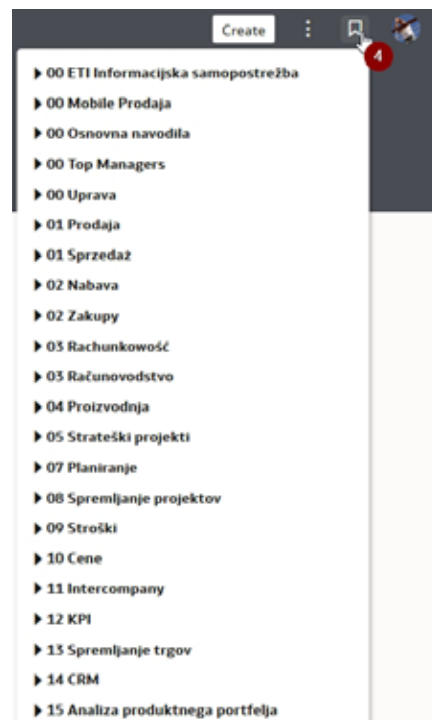

med različnimi sistemi ali komponentami;

- zaporedja (Sequences) – vnaprej definirani nizi korakov za nadzor nad izvajanjem modelov umetne inteligence ali avtomatiziranih nalog.

To so funkcije, ki jih boste pri svojem delu vse pogosteje uporabljali, zato priporočamo, da jih vsaj osnovno spoznate.

Orodje zdaj omogoča tudi uporabo strojnega učenja (Machine Learning) in izdelavo semantičnih modelov (Semantic Models), kar pomeni dodatne možnosti za boljše analize, napovedovanje in avtomatizacijo nalog. Da bo delo z orodjem lažje in učinkovitejše, pripravljamo interno izobraževanje za vse upo-

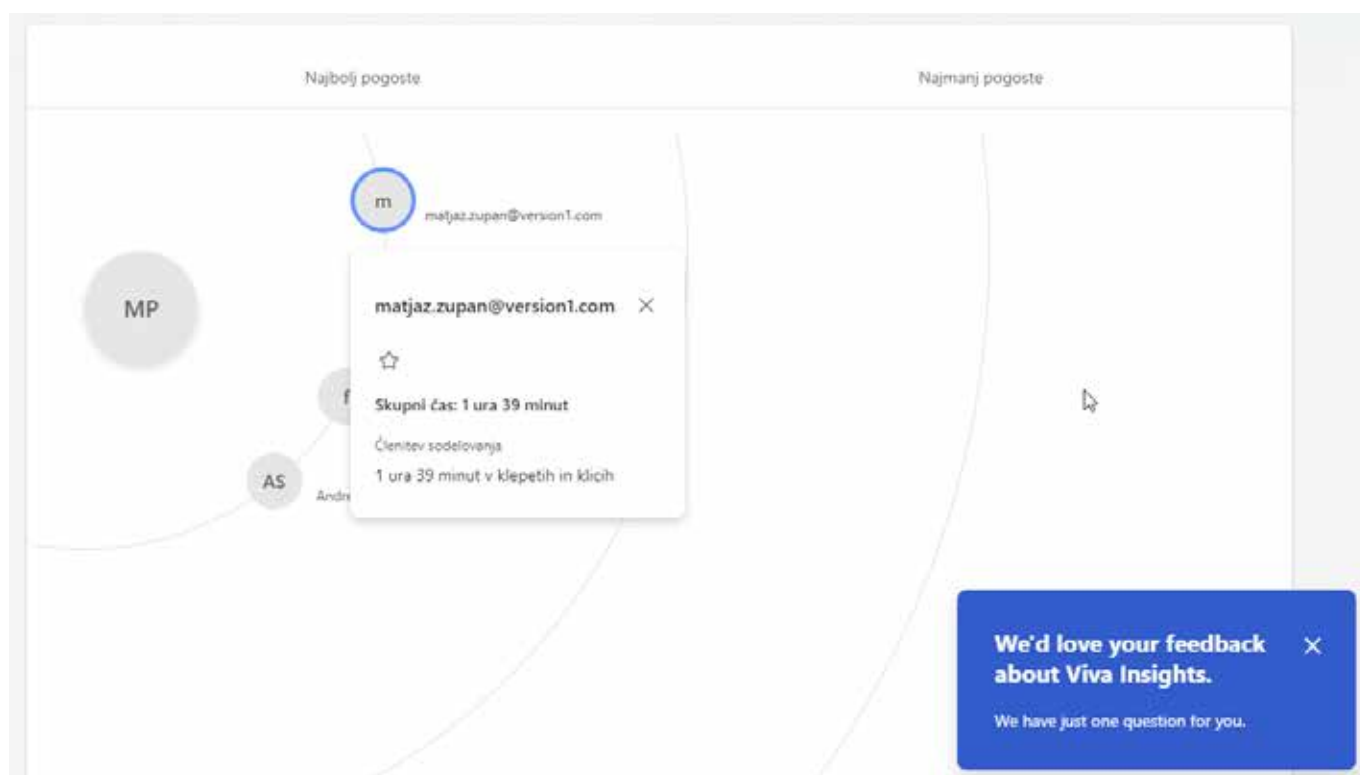

rabnike, ki bo izvedeno v tem letu. Na njem boste spoznali glavne funkcionalnosti, primere uporabe in nasvete, kako orodje čim boljje izkoristiti pri svojem delu.

Matic Pirš

Novosti v Microsoft 365 Copilot in Insights

V nadzorni plošči Copilot imamo zdaj na voljo nove kategorije pozivov, ki nam omogočajo boljši vpogled v uporabo pogovornih oken Copilot pri našem delu. Kot uporabniki te nadzorne plošče smo deležni pomembne nadgradnje, saj nam nova funkcionalnost omogoča boljše spremljanje, kako uporabljamo Copilot Chat pri vsakodnevnem delu z delovnimi podatki. S prenovo so bile uvedene štiri kategorije pozivov, ki zajemajo različne namene uporabe: »Vprašaj in poišči« (Ask and find), »Dohiti dogajanje« (Catch up), »Osnetek in možganska nevihta« (Draft and brainstorm) ter »Drugo« (Other). Ta razvrstitev nam pomaga bolje razumeti naše uporabniške vzorce in omogoča učinkovitejše načrtovanje nadaljnje uporabe Copilota v delovnih procesih.

Insights

Te kategorije bodo tudi analitikom omogočile natančnejšo analizo načina, kako zaposleni uporabljamo Copilot Chat pri svojem delu za povečanje produktivnosti. V zavijkih »Adoption« (Uvajanje) in »Impact« (Vpliv) lahko vidimo skupne številke in razčlenitve po organizacijskih enotah ali skupinah, kar pripomore k boljši interpretaciji učinkov uporabe umetne inteligence v našem delovnem okolju.

Kaj je Microsoft Viva Insights in kako nam lahko pomaga?

V današnjem digitalnem delovnem okolju, kjer so hibridno delo, nenehna povezljivost in informacijska preobremenjenost postali vsakdanjik, je ključno, da skrbimo za dobrobit zaposlenih ter njihovo produktivnost in rav-

notežje med delom in zasebnim življenjem. Microsoft Viva Insights je ena izmed rešitev, ki nam pri tem lahko pomaga. Funkcija se trenutno postopno uvaja in predstavlja pomemben korak k večji transparentnosti in optimizaciji uporabe Copilota v podjetjih.

Microsoft Viva Insights omogoča različne funkcionalnosti, prilagojene posameznikom, vodjam ekip in širši organizaciji. Za posameznike ponuja dnevne in tedenske vpogled v njihove delovne navade, kot so čas, preživet na sestankih, pogostost osredotočenega dela in rednost vzdrževanja stikov s sodelavci. Prav tako predlaga načine za doseganje boljšega ravnovesja med delom in zasebnim življenjem, denimo z blokiranjem časa za zbrano delo ali vključevanjem rednih odmorov. Za vodje ekip Viva Insights nudi anonimizirane zbirne podatke o

delovnih vzorcih ekipe. Ti vključujejo informacije o pogostosti sestankov in njihovi dolžini, pogostosti dela zunaj običajnega delovnega časa ter stopnji povezanosti med člani ekipe. Na podlagi teh podatkov lahko vodje zaznajo morebitna tveganja in pravočasno sprejmejo ukrepe za izboljšanje delovnega okolja.

Prva slika (Insights) prikazuje analizo za zadnjih nekaj dni, s katerimi kontakti sem imel največ interakcije. Seštevajo se časi, porabljeni na spletnih sestankih in pogovornih interakcijah v MS Teams. Grafični prikaz je razdeljen na najpogostejše in najmanj pogoste glede na skupni seštevke porabljenega časa po posameznem kontaktu. Če nas zanima podrobna analiza, lahko kliknemo na določen kontakt in dobimo čas, ki smo ga porabili za sodelovanje. Analize lahko delamo glede na različna časovna obdobja. Lahko poljubno določamo obdobja za analizo – se pa ta obdobja spreminjajo s posodobitvami aplikacije. Te posodobitve nadomeščajo prejšnje izračune »Copilot Assisted Hours« in stare metrike sestankov z enotno metriko »povzeto« (summarized). Takšen poenoten prikaz nam omogoča boljše razumevanje, kako in koliko se Copilot uporablja pri sestankih znotraj naše organizacije.

Microsoft Viva Insights je zasnovan z izrazitim poudarkom na varnosti in zasebnosti podatkov. Ker gre za orodje, ki obdeluje občutljive informacije o načinu dela zaposlenih (vključno s časom, preživetim na sestankih, v e-pošti, klepetih in drugih oblikah sodelovanja), je zaščita teh podatkov ključnega pomena. Microsoft v okviru orodja Viva Insights uveljavlja načelo »zasebnost po zasnovi«, kar pomeni, da so mehanizmi za zaščito vgrajeni že v osnovno infrastrukturo rešitve. Vsi podatki so šifrirani tako med prenosom kot v mirovanju, pri čemer se uporabljajo najvišji industrijski standardi, kot je AES-256.

Pomembna značilnost orodja Viva Insights je stroga ločitev med osebnimi in organizacijskimi vpogledi. Osební vpogledi so namenjeni izključno posamezniku

in nikakor niso dostopni nadrejenim ali upravljavcem sistema. Gre za informacije, ki posamezniku pomagajo pri boljšem razumevanju lastnih delovnih navad ter omogočajo uravnoteženje med osredotočenim delom, sestanki in prostim časom. Na drugi strani pa so organizacijski vpogledi vedno prikazani le na agregirani in anonimizirani ravni. Vključitev podatkov v tovrstna poročila je mogoča šele, ko je dosežen določen minimalni prag števila uporabnikov, kar preprečuje možnost prepoznavanja posameznikov.

Dostop do podatkov v orodju Viva Insights je natančno nadzorovan z vlogami, kar pomeni, da ima vsak uporabnik dostop le do tistih informacij, ki jih potrebuje in mu jih dovoli organizacija. To velja tako za vodje kot za analitike in skrbnike. Poleg teh ukrepov Microsoft zagotavlja, da Viva Insights deluje v popolni skladnosti z globalnimi predpisi o varstvu osebnih podatkov, kot so GDPR, CCPA in drugi mednarodni standardi, vključno z ISO/IEC 27001 in ISO/IEC 27701. Transparentnost je še ena od temeljnih vrednot Microsofta – uporabniki so jasno obveščeni o tem, katere podatke Viva Insights obdeluje, kako dolgo jih hrani, komu so dostopni in kako so zaščiteni.

Organizacije imajo možnost konfiguracije delovanja orodja Viva Insights glede na svoje potrebe in stopnjo zasebnosti, ki jo želijo zagotoviti zaposlenim. Prav tako lahko posamezniki v določenih primerih prilagodijo ali omejijo uporabo določenih funkcij, kar še dodatno krepi občutek nadzora nad lastnimi podatki. Tudi pri uporabi umetne inteligence in analitičnih modelov Microsoft skrbi, da so podatki, na katerih se modeli učijo, anonimizirani in agregirani, kar preprečuje kakršno koli povezovalje rezultatov z identiteto posameznikov.

Vse to skupaj pomeni, da Viva Insights ni le orodje za povečanje učinkovitosti in boljšega razumevanja delovnih navad, temveč tudi rešitev, ki dosledno varuje zasebnost uporabnikov in omogoča varno uporabo analitike v poslovnem okolju.

.....

dr. Sebastjan Lazar

Predstavitev poslovnega partnerja: **KEEL TRANSPORT d.o.o.**

Podjetje KEEL TRANSPORT d.o.o. je bilo ustanovljeno leta 1994 in ima sedež v Kamniku. Je eden izmed številnih poslovnih partnerjev, s katerimi sodelujemo v skupini ETI. Gre za logistično podjetje, ki se ukvarja z organizacijo cestnega transporta po Sloveniji in tudi z organizacijo mednarodnega cestnega transporta. Transporte organizirajo z desetimi lastnimi vozili znamk:

- Mercedes-Benz,
- Man in
- Volvo.

Vsa njihova vozila so opremljena s sledilnimi napravami, kar omogoča takojšnjo informacijo o lokaciji vozil. Logistično podjetje Keel sledi tudi smernicam in tren-

dom trajnostnega razvoja, kar potrjuje dejstvo, da nenehno skrbijo za posodabljanje voznega parka – imajo sodobna ekološka vozila. S predstavljenim podjetjem sodelujemo na logističnem področju pri organizaciji transporta od leta 2000 – torej v letu 2025 obeležujemo 25. obletnico (uspešnega) skupnega sodelovanja. S pomočjo prevoznika Keel organiziramo Transporte na relaciji (ETI) Kamnik–(ETI) Izlake–(ETI) Kamnik. Ti potekajo na dnevni ravni s tovornjakom, ki ima prostora za 18 evropalet in nosilnost 14.000 kg.

dr. Sebastjan Lazar

Predstavitev poslovnega partnerja:

TRAUSSNIG

Mednarodna skupina Traussnig je bila ustanovljena pred več kot 50 leti in je prisotna v Avstriji (matična družba), prek svojih hčerinskih družb pa tudi v Sloveniji, na Madžarskem in na Hrvaškem. V ETI-ju sodelujemo s hčerinsko družbo Traussniga, ki deluje v Sloveniji (Traussnig, d.o.o.) in ima sedež v Ljubljani (Letališka cesta). Traussnig ima v Sloveniji:

- 17 zaposlenih,
- 3000 kvadratnih metrov razpoložljive skladiščne površine,
- letni promet v višini približno 7.500.000 EUR.

Slovenska hčerinska družba skupine Traussnig je za območje Slovenije tudi uradni partner logističnega podjetja Dachser SE, ki je specializirano za cestni transport zbirnih paletnih pošilk ter LTL in ekspresnih transportov. Podjetje Dachser SE je bilo ustanovljeno leta 1930 in v svetovnem merilu velja za enega izmed največjih in najbolj prepoznavnih logističnih podjetij, širom sveta pa ima več kot:

- 430 lokacij in
- 37.000 zaposlenih.

Naše sodelovanje s predstavljenim poslovnim partnerjem trenutno poteka na področju organizacije cestnega transporta za paletne pošiljke predvsem na naslednjih relacijah:

- Slovenija–Češka,
- Slovenija–Slovaška,
- Nemčija–Slovenija,
- Italija–Slovenija.

Na tedenski ravni s prevoznikom Traussnig organiziramo vsaj 30 paletnih pošilk. Načrtovan promet v okviru sodelovanja skupine ETI in skupine Traussnig v letu 2025 je več kot 100.000 EUR.

Stavba občine Jesenice

Darko Dolinar

Gorenjska regija, Jesenice

Letošnja pomlad je bila sprva zelo mokra. V začetku julija pa zelo vroča. V Dobličah so namerili 28,4 stopinj Celzija.

Slovenija je razdeljena na 12 statističnih regij. Gorenjska regija je deveta po vrsti in obsega 18 občin. Občine v Gorenjski regiji so: Bled, Bohinj, Cerklje na Gorenjskem, Gorenja vas –Poljane, Gorje, Jesenice, Jezersko, Kranj, Kranjska gora, Naklo, Preddvor, Radovljica, Šenčur, Škofja Loka, Tržič, Železniki, Žiri in Žirovnica. Kranj je tudi Mestna občina, ker mesto vsebuje preko 25.000 prebivalcev in še nekaj drugih pogojev. Občina Jesenice ima površino 75,8 kvadratnih kilometrov in ima 21.340 prebivalcev. Župan občine je Peter Bohinec. Prejšnji župan je bil Blaž Račič. Nisem pa to napisal v prejšnji številki. Župan Celja je Matija Kovač. Prejšnji župan Celja je bil Bojan Šrot. Morajo pa biti Gorenjski župani pravi pisatelji. Vsak teden mora kateri od Gorenjskih županov napisati članek o tem ali onem v časopis Gorenjski glas. Ta časopis izhaja dvakrat na teden. Dobi se ga v trgovine na Mlinšah. Je pa to verjetno najbolj vzhodna trgovina v Sloveniji, kjer se ta časopis še dobi.

Naselja v občini Jesenice so: Blejska Dobrava, Hrušica, Javorniški Rovt, Jesenice, Kočna, Koroška Bela, Lipce, Planina pod Golico, Plavški Rovt, Podkočna, Potoki in Slovenski Javornik. Krajevne skupnosti v občini Jesenice pa so: krajevna skupnost Plavž, krajevna skupnost Sava, krajevna skupnost Podmežakla, krajevna skupnost Hrušica, krajevna skupnost Planina pod Golico, krajevna skupnost Slovenski Javornik-Koroška bela in krajevna skupnost Blejska Dobrava. Osnovne šole na Jesenicah so: Osnovna šola Toneta Čufarja, osnovna šola Prežihovega Voranca in osnovna šola Poldeta Stražišarja. Tone Čufar je bil mizar, sicer pa pesnik, pisatelj in dramatik. Rojen je bil 1905 na Jesenicah, umrl pa je 1942 v Ljubljani. Med vojno je bil član OF, posledično večkrat zaprt. Nazadnje v Gonarsu v Italiji. Od tam so ga premestili v Šentvid pri Ljubljani, kjer je bil ustreljen. Na Jesenicah je

tudi gimnazija, in srednja šola. Na zahodnem delu Jesenic je visoka šola za medicinske sestre.

Pomemben gospodarski objekt je Acroni Jesenice. V starih časih smo temu rekli Železarna Jesenice. Po podatkih je tam zaposlenih veliko ljudi. Ko sem študiral strojništvo v Ljubljani, smo šli enkrat pogledat njihovo proizvodnjo. Nekaj malega se še spomnim, veliko pa ne. Vse skupaj veliko ognja in huda vročina. Tisto se še spomnim, ko so jekleni trakovi potovali gor in dol. Med jeklenimi valji, kjer so se tanjšali. Pomemben športni klub na Jesenicah je Hokejski klub Acroni Jesenice. Jesenice ležijo v smeri vzhod-zahod. Skozi pelje železnica, avtocesta in stara avtomobilska cesta Radovljica-Kranjska gora. Jesenice obdajajo hribi. Naj omenim le nekatere. Na jugu je Mežaklja. Na njej je med drugo svetovno vojno delovala partizanska bolnišnica. Na severu je Golica. Pred leti sem šel od kočice proti vrhu. Na poti je ležal modras, ki je bojno deloval...Na severozahodnem delu Jesenic leži 2143 metrov visoka Kepa. Pred leti sem bil z avtom skoraj na njenem vrhu.

Najpomembnejši športni objekt, ki je bil zgrajen leta 1968 še v občini Jesenice je bila smučarska skakalnica-velikanka v Planici. Domen Prevc je letos na njej postavil svetovni rekord 254,5 metra. Letos sem bil že trikrat pri njej. Konec junija so postavili leseno skulpturo tam kjer je Domen pristal. Zadnjo nedeljo v juniju sem šel to pogledat, kje je to na skakalnici dejansko bilo. Vedno sem pred televizijo ugotavljal koliko je to ali ono. Pa sem nekatere dimenzije premeril z metrom..Tam kjer je Domen pristal je širina doskočišča 35 metrov. Doskočil pa je nekoliko desno od sredine.

Vir podatkov: Wikipedia

Jani Braune

Kraji povezani s Slovenci

Popotniške zanimivosti in ideje

Če vas vprašam, kje izvira reka Sava, vas večina ne bo imela težav z odgovorom. Kje pa izvira reka Drava?

Reka Drava svoj izvir skriva v italijanski regiji Južna Tirolska, na Toblaškem polju ali Toblaškem sedlu, severno od kraja Toblach /Dobbiaco. Njeni kraški izviri v gorah na Pustriško dolino se združijo in oblikujejo rečico in kasneje reko Dravo, preden ta prekorači mejo v Avstrijo. Reka je sicer dolga približno 750 km, ob njej pa ležijo kraji kot so Toblach (I) in Innichen (San Candido) (I) ter Siliano (A), Beljak (Villach) (A) in Špital na Dravi (Spittal an der Drau) (A), Dravograd, Maribor in Ptuj ter hrvaška Varaždin in Osijek. Reka Drava se izliva v Donavo vzhodno od hrvaškega mesta Osijek na meji z Vojvodino / Srbijo.

Južna Tirolska, kjer reka izvira je avtonomna dežela in ima mešanico nemške in italijanske kulturne dediščine. Del nekdanje avstrijske dežele Tirolske je bil po prvi svetovni vojni dodeljen Kraljevini Italiji. Južna Tirolska je tako sedaj del Italije, ostali dve enoti nekdanje Tirolske z upravnimi središči Lienz in Innsbruck pa del Avstrije.

Prav v vaseh, kjer rečica Drava zapusti Južno Tirolsko (Italijo) in se spušča proti avstrijskemu Silianu lahko vidimo še nekaj kozolcev! Ko malo raziskuješ ugotoviš, da zgodovinski viri navajajo, da bilo obmejno mestece Innichen/San Candido zasnovano v osmem stoletju iz zanimivega razloga. Leta 769 je bavarski vojvoda Tasilo III. podelil škofu Atonu iz Freisinga pravico do rabe zemljišč v Pustriški dolini za gradnjo benediktinskega samostana. Glavni cilj je bil pokristjanjevanje alpskega slovanskega prebivalstva in hkrati utrjevanje bavarske nadvlade v gorski dolini.

Samostan je torej služil kot misijonska postaja za širjenje krščanske vere med Slovani, hkrati pa je usmerjal naseljevanje bavarskih kmetov. Tudi na ta način se je utrjevalo germansko kulturno prisotnost ob Dravi ter ustvarilo osnovo za nadaljnji razvoj naselij v dolini.

Ti kraji so zanimivi pozimi, saj je blizu poznani Kronplatz in smučišča nad Silianom. V Toblachu vsako leto potekajo tekme v ženskih smučarskih tekih. Kraji ponujajo tudi pester nabor mrežo poletnih dejavnosti, kot so planarjenje po visokogorskih planotah z razgledi na Dolomite in kolesarjenje po lepo urejenih stezah ob Dravi in po stranskih dolinah.

Trajnostni dostop je z vlakom. Potujete v smeri Jesenice, Beljak, Špital, Silian, Innichen, Toblach. Vlaki tudi zaradi turistov vozijo v urnem ali dvournem taktu in so prilagojeni za prevoz koles. Z avtom pa je iz Ljubljane do Toblača slabe 3 ure vožnje.

Antonija Šramel

ETI-jevi pohodniki

V začetku aprila smo se odpravili na Boskovec na 1587 m nadmorske višine, ki je najvišji vrh planote Golte v osrčju Kamniško-Savinjskih Alp. Vrh Boskovec ponuja čudovit razgled na okoliško pokrajino.

Boskovec

Konec aprila smo se odpravili na 4. etapo pohoda Juliana Trail. Etapa 4 je ravninska etapa, ki povezuje Begunje, vas pod Karavankami, Radovljico, kulturno središče z bogato tradicijo, in Bled, enega najbolj prepoznavnih krajev na vzhodnem vstopu v Julijske Alpe.

Najbolj vztrajni so se povzpeli še na bližjo Ojstrico z višino 611 m in Osojnico z višino 821 m, ki ponujata čudovit razgled na Blejsko jezero in okoliške gore.

4. etapa poti Juliana Trail

Na začetku junija smo se odpravili na Sveto Trojico nad Pivko. Z nami so bili tudi otroci Mladinskega odseka Zagorje ob Savi. Sveta Trojica je razgleden vrh, ki leži jugozahodno od Javornika. Z vrha, na katerem je zgledno ohranjena cerkev, je lep razgled po notranjskem hribovju, pri katerem izstopajo valoviti vrhovi Javornika. Ob lepem vremenu se lepo vidijo Dolomiti, ki jih opazimo med Vremščico in Nanosom, nekoliko bolj desno vidimo Julijske Alpe in njihov najvišji vrh Triglav, proti severu pa se raztezajo Karavanke. Sveta Trojica je znana še po Martinu Krpanu, ki je bil doma v teh krajih.

Sveta Trojica nad Pivko

Na dan državnosti smo se odpravili v naravni park Nockberge v Avstriji. To je gorovje v Krških Alpah, ki se razprostira po delu Koroške, Salzburške in Štajerske. Mi smo se tokrat povzpeli na najvišji vrh na Salzburškem, na Königstuhl (2336 m). Pot je bila krožna in nas je vodila od izhodiščne točke pri koči Dr. Josefa Mehrla na prvi dvatisočak Königstuhl, nato Königstuhlscharte (2185 m), Friesenhalshöhe (2246 m), Seenock (2260 m), Vogelsangberg (2215 m), Sauereggnock (2240 m), Stubenock (2092 m) in povratek na izhodiščno točko pri koči Dr. Josefa Mehrla.

Königstuhl

Jernej Kovačič

20. Tek in pohod po zagorski dolini 2025

Vabimo vas na jubilejni 20. Tek in pohod po zagorski dolini v soboto, 2. 8. 2025, in sicer na 10,3 km za bolj ali na 4,6 km za manj pripravljene tekače. Seveda lahko greste dopoldne že na pohod in popoldne pripeljete otroke na izbrano razdaljo teka glede na njihovo starost.

Vsi zaposleni lahko koristite ugodnost in se prijavite v ekipo ETI Group za pohod in/ali eno od razdalj teka. Več v razpisu.

OBČINA ZAGORJE OB SAVI

in
organizirata

ŠPORTNO DRUŠTVO IZLAKE

20. TEK IN POHOD PO ZAGORSKI DOLINI

RAZPIS 2025

(www.sdizlake.si)

V počastitev občinskega praznika Zagorje ob Savi občinsko prvenstvo v uličnih tekih.
Za Štajersko Koroški pokal v tekih na razdalji 10,3 km.

V soboto, dne 2.8.2025 ob 18. uri

s startom pri avtobusni postaji pod trojanskim klancem v kraju Polšina.

Naziv	Dolžina	Start	Startno mesto	Kategorije	Medalje
Pohod	7,5 km	9:15	Tržnica pod uro	ni	ni
Tek po zagorski dolini	10,3 km	18:00	Polšina	Občinsko prvenstvo Š-K Pokal	* ženske / moški ** po kategorijah
Tek na 5 km	4,6 km	18:15	Odcep Šemnik	Ženska / Moška	ženske / moški
Cici tek	300 m	18:00	V krožišču	2018 in mlajši	vsi - netekmovalno
Otroški tek	500 m	18:10	Pri GD	2014-2017	vsi - netekmovalno
Otroški tek	1.000 m	18:15	Pri Šparu	2010-11, 2012-13	po kategorijah
Tek invalidov	200 m	18:20	Pri odcepu v ZD	Enotna	vsi - netekmovalno

Cilj za vse je pred Tržnico pod uro v Zagorju ob Savi.

* 1 ženska in 1 moška kategorija za Občinsko prvenstvo Zagorje ob Savi v uličnih tekih na 10,3 km

** 8 ženskih in moških kategorij po pravilu Štajersko Koroškega pokala v tekih 2025 na 10,3 km

Tek po zagorski dolini na 10 in 5 km: Startnina v pred prijavi na www.protime.si in plačilom do vključno ponedeljka 28.7.2025 na TRR ŠD Izlake, Izlake 3, 1411 Izlake pri DH Zagorje SI56 6100 0000 6579 760, sklic SI00 02082025 je 15 € (člani ŠD Izlake 10 €) in vključuje prevoz na start, startna št. (z imenom in priimkom za pred prijavitelje), okrepčevalnice, malico na cilju. Startnina na dan tekmovanja je 25 €.

Prevzem startnih števil in zadnje prijave od 15:00 – 16:45 v Tržnici pod uro. Ob 17. uri bo organiziran avtobusni prevoz na startno mesto. Okrepčevalnice: na startu, na Izlahah, pri Ytongu, na koncu Kisovca in na cilju. **Nagrade:** pokali za prve tri absolutno, medalje za prve tri v kategoriji, praktične nagrade za najmlajšo in najstarejšo tekačico in tekača ter za prve tri občanke in občane.

Cici, otroški tek in tek invalidov: Prijave od 15:30 – 17:30 v Tržnici pod uro (startna št., voda na cilju). Brez startnine, prostovoljni prispevek za majico.

Pohod: Prijave od 8:30 – 9:00 za start ob 9:15 uri pred Tržnico pod uro. Startnina 15 € (člani ŠD Izlake brez startnine) za vodenje, majico, pogostitev na progi. **Praktično nagrado prejmejo 3-je naključno izžrebani pohodniki.** **Trasa pohoda:** Tržnica pod uro – Repnik – Kisovec – vinska skala (razgledna točka) – Tržnica pod uro ali obratno.

Informacije: 040 832 696 – Milan, 041 336 596 – Rudi, 041 459 263 – Mojca, 031 376 324 – Jernej ali jernej.kovacic8@gmail.com (na gsm ali e-pošto sporočite ime in priimek tekača-ice, če niste plačali le zase).

Vabljeni!

Sodelavke in sodelavci iz Ekonomike

Maridi Šuštar

Maridi je svojo poklicno pot začela leta 1985 na Občini Zagorje ob Savi, že leto pozneje, torej leta 1986, pa je stopila skozi vrata podjetja ETI – in tu ostala vse do letošnjega leta. Skupno kar 39 let predanega dela v našem podjetju.

Zdaj se naša draga Maridi podaja v novo, zaslužno življenjsko poglavje – v pokoj.

Težko si predstavljamo oddelek računovodstva brez nje. Vedno je bila marljiva kot prava mravljica – natančna, zanesljiva, z izjemnim znanjem, ki ga je nesebično delila z drugimi. Pogrešali bomo njeno umirjenost in skrb za red.

Zdaj pa prihaja čas, ko si bo urnik končno pisala sama – brez sestankov, rokov in poročil. Čas, ki ga bo lahko v celoti posvetila svoji čudoviti, povezani družini. Zavedamo se, kako veliko ji pomeni čas z njimi – in veseli smo, da ga bo zdaj imela še več.

Draga Maridi, iz srca hvala za vse: za tvoje delo, tvojo predanost, tvojo potrpežljivost, tvoje nasvete in nasmeh ter veliko lepih spominov. Naj bo tvoja nova pot lahkotna, polna zdravja, radosti in brezskrbnosti. In če boš kdaj pogrešala številke ali pa samo dober klepet, veš, kje smo.

Antonija Šramel

Srečanje upokojencev

20. maja 2025 je bilo organizirano tradicionalno srečanje – izlet naših upokojencev. Tokrat nas je pot zanesla na Ptuj.

Ptuj

Ptujski grad

Najprej smo si ogledali Ptujski grad, ki s svojo bogato zgodovino in arhitekturno dediščino predstavlja pomemben del mesta. Ptujski grad je srednjeveška utrdba, ki stoji na vzpetini nad mestom. Grad je bil zgrajen v 12. stoletju in je skozi stoletja služil kot vojaška utrdba, upravna rezidenca in kulturni center. Iz gradu je čudovit razgled na mesto Ptuj, ki smo si ga ogledali med prijetnim sprehodom.

Nato smo se odpravili nekaj kilometrov s Ptuja na Ptujsko goro, kjer smo občudovali čudovit razgled na okoliško pokrajino. Na Ptujski Gori smo obiskali cerkev Marije s plaščem, ki je znana po svoji verski in kulturni vrednosti ter je pomemben kraj za lokalno skupnost. Pater Toni Brinjovec nam je pripravil zelo lepo presenečenje – prijetno predstavitev cerkve in mini koncert v lastni režiji.

Dan smo zaključili s poznim kosilom v restavraciji PAN v Kidričevem. Tam smo se ob prijetnih zvokih dveh mladih muzikantov sproščeno pogovarjali, delili vtise in uživali v okusni hrani, kar je še dodatno obogatilo celotno doživetje. V poznih popoldanskih urah smo se polni lepih vtisov vrnili domov.

Cerkev Marije s plaščem na Ptujski gori

Pozno kosilo v restavraciji PAN

Marinka Kovač

Od aprila 2025 do konca julija 2025 so se upokojili ...

KRANJC Dunja

ETI PROPLAST, d.o.o.
Montaža Izlake,
delavka v proizvodnji
40 let 8 mesecev skupne
delovne dobe,
od tega 25 let 6 mesecev
v ETI-ju

CIRAR Branko

ETI, d.o.o.
Vodja zagotavljanja
kakovosti, ETI PROPLAST
40 let 1 mesec delovne dobe
v ETI-ju

KALIOPE Silva

ETI PROPLAST, d.o.o.
Montaža Izlake,
delavka v proizvodnji
41 let 7 mesecev skupne
pokojninske dobe,
od tega 11 let 6 mesecev
delovne dobe v ETI-ju

MITROVIĆ Tinka

ETI, d.o.o.
Proizvodnja EI,
delavka v proizvodnji
41 let skupne delovne dobe,
od tega 40 let 7 mesecev v
ETI-ju

KORBAR Stanislav

ETI PROPLAST, d.o.o.
Montaža Izlake, delavec v
proizvodnji
40 let skupne pokojninske
dobe,
od tega 11 let 4 mesece
delovne dobe v ETI-ju

ZLATNAR Janja

ETI, d.o.o.
Proizvodnja Steatit Kamnik,
delavka v proizvodnji
41 let 8 mesecev delovne
dobe v ETI-ju

FERME Liljana

ETI, d.o.o.
Proizvodnja TK,
delavka v proizvodnji
40 let 6 mesecev delovne
dobe v ETI-ju

JANEŽIČ Anka

ETI, d.o.o.
Proizvodnja Steatit Kamnik,
delavka v proizvodnji
42 let skupne delovne dobe,
od tega 39 let 8 mesecev v
ETI-ju

ŠPRAH Darja

ETI, d.o.o.
Proizvodnja TK,
delavka v proizvodnji
42 let skupne delovne dobe,
od tega 41 let 5 mesecev v
ETI-ju

KREŽE Aleksandra

ETI, d.o.o.
Proizvodnja EI,
delavka v proizvodnji
41 let 3 mesece skupne
pokojninske dobe,
od tega 24 let 3 mesece
delovne dobe v ETI-ju

BRVAR Roman

ETI, d.o.o.
Proizvodnja EI,
delavec v proizvodnji
41 let 2 meseca skupne
delovne dobe,
od tega 18 let 10 mesecev v
ETI-ju

SREČOLOV

V trgovskem centru si jo zagotovo
še bogati nikdar ne boste kupili.
Obtičala bo in venela pod prašino.
V dar jo vendar ne boste nikoli dobili,
kakor rosa splahni posebej tista
v razkošnih igralnicah priigrana,
z imetjem pridobljenim oveni
kot v jeseni zelenega drevesa grana.
In če jo drugim kradeš te zasovraži,
izpuhti pod težkim bremenom kesa.
Poišči jo jutrom v kapljicah rose
In kapljico vsako z bližnjimi podeli.
Pojdi na mesta med ljudi vesele
in njih sreči se tudi sam veseli.
Nosijo jo dišeči pomladni vetrovi,
metulji na krilih in pridne čebele.
Zaiskri se nagajivo v reki in slapu,
na pisanih travnikih se ju tudi nabere,
otroški smeh jo zastonj deli kupe cele,
Vsaka ljubezen iskrena je zelo nežno podari,
iz objemov prijateljev v srcu hrani.
Jaz si srečo povsod in vedno nabiram
gredoč jo vselej naprej podajam
In dokler še druge lahko osrečujem
Tudi z vašo srečo se sama naslajam.
Izdam vam še eno ljubo skrivnost;
Srečo si od nekdanj sama pridelujem,
z vašo pomočjo in prešerno lahkoto
na pašniku veselja in vrtu življenja negujem.

Soka Štikavac

Dejan Resnik

(15. 12. 1977–22. 6. 2025)

V četrtek, 26. 6. 2025, smo se na pokopališču na Zasavski Sveti gori poslovili od našega dragega Dejana. Njegov odhod je prišel nenadoma in mnogo prezgodaj.

Dejan se je v podjetju zaposlil aprila 1997 kot električar na oddelku za vzdrževanje, pozneje pa je sprejel priložnost kot merilni tehnik v razvojnem laboratoriju. Svoje delo je opravljal strokovno, zavzeto in z veliko predanostjo. Vedno nam je bil pripravljen pomagati in se učiti novih znanj. Spominjali se ga bomo tudi kot družabnega sodelavca, ki je ob različnih priložnostih rad raztegnil meh na harmoniki. Vedno je z veseljem poklepetal, se pošalil in nasmejal mnoge.

Dejan ne bo več zaigral na svojo harmoniko, a v naših srcih bo za vedno ostal del melodije, ki smo jo skupaj ustvarjali.

V spomin in spoštovanje.

Tvoji sodelavci

GESLO JE NA POLJH S ŠTE-VILKAMI	DOMO-TOŽJE	HČI FRANCETA PREŠERNA	VEČJE GODALO	UMETNA SVILA, RAYON	OMAR NABER	EGIPČAN-SKO BO-ŽANSTVO	NAŠ KO-SARKARSKI TRENER (ZMAGO)	SLOVAŠKO MESTO (ANAGRAM AVILA)	DEVIŠKA KOŽICA	ZALIV PRED NAGOJO NA JA-PONSKEM	OZRAČJE	ALKOHOLNI IZVLEČEK IZ ZELIŠČ	NARAVO-VARST-VENIK	ZGODNJE VINO
STROKOV-NJAK ZA ŽIVČNE BOLEZNI			3											
VEDA, KI PREUČUJE ORIENTAL-JE ZIKJE									12				7	
SL. KNJI-ŽEVNIK (JOŽE)					MIKENSKI KRALJ, OČE ELEKTRE, ORESTA ...									
ORGA-NIZEM ŽIVIH BITIJ	9				AFRO-KARIBSKI PESNIK CESAIRE	STARO-RIMSKI POZDRAV				MOČNO PODALJŠ. SLONOVI SEKALCI				
POLOŽAJ TELESA V JOGI						24 UR JAMA, LUKNJA V SKALOVJU	4			KRAJ NA POLOTOKU PELJEŠČU, HRVAŠKA				
LOVRO TOMAN			MESTECE OB KRKI PRI ŠIBENI-KU (HRV.)	IVICA				ČRKA GR. ALFABETA	HRUŠK. STEKLE-NIČKA ZA ZDRAVILA	INSTRUM. SKLADBA TOLKAČ, MEŠALO				
ZA POLTON ZVIŠANI TON G				DELAVEC V MONTAŽI FR. DRAM. PESNIK						5			TROPSKA VODNA CVETLICA	JEČA, ZAPOR
SL. GLED. KRITIK (ANDREJ)				14			NEMORALA ANGL. PEVEC COCKER							
SRBSKA PISATE-LJICA RIBNIKAR	6				PEVKA DIMI-TROVSKA RUŠJE							ORANJE REKA MED BIH IN HRVAŠKO		
GLAVNO MESTO KORZIKE								URSULA ANDRESS			VRTNE SENČNICE OČE			
ISTA ŠTEVILKA POMENI ISTO ČRKO	TUR. ME-STO, ODRIN LUKA V ITALIJI					1		RAVNINE V ŠPANJIJI HRVAŠKA IGRALKA					8	
NOVA VRSTA, ODSTAVEK							ZANESE-NJAK TEMNOPOL-TA ŽENSKA							
ZBOR DEVETIH PEVCEV				2		ČRI(TA) IT. SKLAD. (FERDI-NANDO)	11		IVO ANTIČ BOSANSKI PEVEC ME-MIČ VAJTA			OSEBEK V ŽIVALSKI KOLONIJI (iz OZON)	MESTO OB REKI OR NA JUGU URALA	SRBSKI IGRALEC ŽIVOJI-NOVIČ
CENE VIPOTNIK			EGIPČAN-SKI BOG MESECA, ZNANOSTI	PRASKA (REDKO) EVA BOTO							IZRASTEK V USTIH KRAVJA ANTILOPA	15		
KARANJE, OPOMI-NJANJE										VISOKA VZPETINA VLADO ŽABOT				
NASPROTJE OBJEKTIV-NOSTI				13									10	
PODOBA GOLEGA TELESA				DALJŠE ODOBJE, VEK				AZIJSKA JADRNIČA						
RUSKI PREGOVOR	1	2	3	2	4	1	2	5	6	2	7	8	9	10
3	2	11	1	12	7	13	14	2	15	10	3	2	11	2

V naše uredništvo je prispelo 153 izpolnjenih gesel, pravilno geslo se je glasilo:

»LAŽ ŠE IZ UST NE PRIDE, PA SE ŽE SPOTIKA«

Računalniški žreb je določil, da nagrade prejmejo naslednji reševalci:

1. nagrada: **Petra Krautberger** : 7-dnevno bivanje v počitniškem objektu ETI v prostem terminu na območju Slovenije.
2. nagrada: **Jana Kerin** : Pohodne palice ETI
3. nagrada: **Evgen Klančičar** : Nahrbtnik ETI
4. nagrada: **Slavica Cvetek** : Igra Jamb ETI
5. nagrada: **Irena Gošte** : Zložljiv dežnik ETI

Vsem nagrajencem čestitke, ostalim tolažba za več sreče pri žrebu prihodnjič.

Za koriščenje prve nagrade se dogovorite z Ani Lipovšek (int. št. 218), praktične nagrade pa vas čakajo v prostorih marketinga.

Rešitve tokratne križanke pošljite na e-naslov: tadej.zupanec@eti.si ali v fizični obliki v kadrovsko službo, najkasneje do 30. 09. 2025.

Moj bonton

Na delo prihajam točno.

Na delo prihajam pripravljen (spočit).

Do sodelavcev sem spoštljiv in vljuden.
Sodelavce pozdravljam. Uporabljam besede hvala,
prosim, dober dan, nasvidenje.

Ne povzdigujem glasu, ampak komuniciram
umirjeno in prijazno.

Pomagam, če zmorem in znam.

Če zbolim ali sem odsoten zaradi drugih razlogov,
o tem takoj obvestim vodjo na dogovorjen način.
Poskrbim, da pravočasno dostavim potrebna
dokazila.